

ÅRSBERÄTTELSE

2023

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Kansli Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
09 586 0460, fornamn.efternamn@slc.fi
www.slc.fi, www.facebook.com/SLC.fi,
twitter.com/SLC_lantbruk,
instagram.com/bondenbehovs

Centralförbundsordförande Mats Nylund, 050 512 2191

Verksamhetsledare Jonas Laxåback, 040 940 2734

ÅRSBERÄTTELSE 2023

Svenska
lantbruksproducenternas
centralförbund SLC r.f.

Redogörelse för 78:e verksamhetsåret 2023
Publikation nr 78

Redaktör: Mia Wikström
Layout: Margita Törnroth

INNEHÅLL

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f

Ordförandes tillbakablick över 2023	4
I. Lantbrukets situation 2023	6
Allmän ekonomisk översikt	6
Jordbruks- och trädgårdssektorn i Finland	6
Skogsbruket och virkesmarknaden i Finland	10
II. Centralförbundets verksamhet 2023	14
Organisation och medlemmar	14
SLC:s förbundsfullmäktige	15
Centralstyrelsens verksamhet	19
Utskottens verksamhet	21
Anställda vid SLC och Landsbygdens Folk	34
Intressebevakningen	38
Ungdomsverksamhet	54
Internationell verksamhet	55
Utlåtanden	59
Kampanjer, evenemang och projekt	66
Kommunikationsverksamheten- och marknadsföring	73
Landsbygdens Folk	75

ORDFÖRANDES TILLBAKABLICK ÖVER 2023

Goda skrivningar för lantbruket i regeringsprogrammet

Året som gått har präglats av Rysslands brutala anfallskrig i Ukraina och som en följd av det mycket höga gödsel- och energipriser under våren. Inflationen sköt i höjden och likaså räntorna som varit låga i ett decennium. Förutsättningarna på livsmedelsmarknaden har ändrats markant. I det stora hela har vår livsmedelsproduktion visat sin styrka. Produktionsvolymerna har hållits uppe och begreppet försörjningsberedskap har fått ett mycket starkare genomslag än tidigare.

I april hölls riksdagsval i Finland. Efter två månader av utdragna och ställvis rätt dramatiska regeringsförhandlingar kunde regeringssonderare Petteri Orpo presentera en regering bestående av Samlingspartiet, Sannfinländarna, SFP och Kristdemokraterna.

Regeringsprogrammet innehåller många goda skrivningar för jord- och skogsbruket. Båda lyfts fram som viktiga framtidsnärningar för Finland. I jordbrukspolitikerna vill regeringen stärka producenternas ställning i livsmedelskedjan genom lagförändringar, ökad öppenhet och exportsatsningar. Det är frågor som SLC lyft fram i debatten och krävt förbättringar i. Gällande skogssektorn så vill regeringen stärka en hållbar användning av skogen och förbättra framförhållning-

en i EU-politiken. Det är också en linje som SLC länge efterlyst.

Vädret under odlings säsongen var utmanande på stora delar av SLC:s verksamhetsområde. En mycket varm och torr försommar gav en dålig start för vårsådda grödor och vallar. En regnig och utmanande höst gjorde skördearbetet arbetsdrygt och dyrt. Dessutom så har den nya CAP-perioden fört med sig att stödutbetalningstidtabellen 2023 har senarelagts jämfört med 2022 och tidigare år. Detta har förorsakat likviditetsproblem på många gårdar, och bankerna har visat sig vara mycket njugga med att bevilja uppskov eller tilläggsfinansiering för de gårdar som har den svagaste ekonomiska situationen. Många unga odlare har också fått vänta både på startstöd och räntestödslån, och det krisstöd som riktades till unga jordbrukare var både välkommet och nödvändigt.

Inför nästa år kommer jordbrukets lönsamhet, prisbildning och kostnader att vara tunga teman för intressebevakningen. Den ekonomiska utvecklingen är svag och vi är av allt att döma på väg mot en lågkonjunktur i Europa. Underskottet i den offentliga ekonomin i Finland förutspås växa kraftigt trots att regeringen har gjort stora inbesparingar och balanseringsåtgärder, och regeringen aviserar ett nytt åtstram-

ningspaket till rambudgeten i april 2024. Det är viktigt att beslutsfattarna inser att jordbruket och livsmedelsproduktionen inte tål nedskärningar eller skatthöjningar i denna trängda ekonomiska situation när också konsumenternas köpkraft sviktar. Tvärtom är det nu läge att snabbt och effektivt förbättra primärproducenternas ställning på marknaden via lagstiftning, att lätta på den byråkratiska bördan och stimulera livsmedelsexporten. Vi måste lyfta Finland tillsammans!

EU-valet den 9.6.2024 är viktigt för landsbygdsnäringarna eftersom beredningen av nästa CAP-period redan inletts och klimat- och biodiversitetsfrågorna som påverkar otaliga av EU:s lagstiftningsprojekt rullar på. Det är ytterst viktigt för våra näringar att de kommande finländska EU-parlamentarikerna känner till Finlands särdrag och kan både förklara och motivera vad som fungerar och inte fungerar i Finland med vår korta växttid, vår stora skogsareal och beroendet av skogsindustrin. Nästa EU-parlament borde ta till sig tidigare kommissionsordförande Junckers tes: EU ska vara stort i stora frågor och litet i små frågor.

*Mats Nylund,
centralförbundsordförande*

I. LANTBRUKETS SITUATION 2023

Allmän ekonomisk översikt

På grund av färre investeringar och hushållens minskade konsumtion var Finlands ekonomi i recession 2023 enligt Finlands Bank. Den ekonomiska utvecklingen förutspås vara fortsatt svag ännu nästa år och ekonomin börjar återhämta sig först i slutet av 2024. Konjunkturutsikterna försämrades under hösten, men inflationen i Finland har emellertid avtagit och hushållens köpkraft stärktes konstaterar Finlands Bank.

Bruttonationalprodukten krympte med 0,5 procent under 2023 och förutspås krympa med 0,2 procent under 2024. Vid årsskiftet 2023–2024 var den ekonomiska tillväxten svag på bred front. De högre räntorna uppmuntrade hushållen att spara i stället för att konsumera. Ökningen i hushållens konsumtion bromsades också upp av de högre priserna och räntorna samt osäkerheten om framtiden. Den ekonomiska återhämtningen begränsades också av att investeringarna minskat betydligt. Särskilt investeringarna i bostadsbyggande var låga. På grund av det svaga konjunkturläget steg arbetslösheten tillfälligt.

Tiden med hög inflation verkar vara förbi i Finland. Även energipriserna har sjunkit från de höga nivåerna under 2022 och de förväntas fortsätta att sjunka. I och med den skärpta penningpolitiken och lågkonjunkturen är pristrycket lågt framför allt 2024.

År 2023 minskade exporten från Finland, men i betydligt mindre grad än

importen till Finland. Under 2024 väntas exporten börja öka i och med att världshandeln återhämtar sig. Också Finlands kostnadskonkurrenskraft är solid.

Jordbruks- och trädgårdssektorn i Finland

Husdjurssektorn 2023

År 2023 producerades det totalt 389 miljoner kilo kött enligt Naturresursinstitutet Luke. Det är 3 procent mindre än föregående år. Produktionen av nötkött ökade något, medan produktionen av griskött, fjäderfäkött och fårkött minskade.

Griskött stod för 41 procent av köttproduktionen, fjäderfäkött för 37 procent och nötkött för 22 procent. Fårkött och en liten mängd häst- och getkött producerades också. Produktionen av nötkött ökade med 2 procent till drygt 85 miljoner kilo. Produktionen av griskött minskade med 7 procent till cirka 159 miljoner kilo. Produktionen av fjäderfäkött uppgick till knappt 144 miljoner kilo, vilket är 2 procent mindre än 2022. Produktionen av fårkött minskade med 9 procent till 1,1 miljoner kilo.

År 2023 producerades drygt 75 miljoner kilo ägg, vilket var drygt 1 procent mindre än året innan. Produktionen av ägg från golvhöns ökade (+19 %), medan produktionen av ägg från inredda burar (-29 %), ekologiska ägg (-25 %) och ägg från utehöns (-2 %) minskade.

Foto: Mia Wikström

Produktionen av nötkött ökade något under 2023.

Mjölproduktionen minskade 2023 med knappt 1 procent till 2 174 miljoner liter. I slutet av året fanns det cirka 4 200 mjölkproducenter. Mejerierna tog emot 2 132 miljoner liter mjölk under året.

Antalet mjölkproducenter minskade med 8 procent under året och uppgick i slutet av året till cirka 4 200.

Antalet nötkreatur, svin och får minskade under 2023. Det fanns fler höns än föregående år, och mer än 60 % av hönsen fanns i golvhönshus. I maj 2023 fanns det cirka 820 700 nötkreatur, vilket är 2 procent mindre än föregående år. Det fanns 7 750 nöt på 7 750 gårdar. Antalet mjölkkor minskade med 2 procent till 242 000 djur. Det genomsnittliga antalet mjölkkor per gård var 52.

Antalet dikor minskade något till cirka 64 700 djur.

Den 1 april 2023 fanns det cirka 988 000 svin på knappt 700 gårdar. Antalet svin minskade med 7 procent och antalet gårdar med 13 procent jämfört med föregående år. Det fanns ca 70 000 suggor (- 7 %).

Antalet får minskade med 8 procent till 122 000 djur våren 2023. Det fanns 63 500 tackor (- 7 %).

I april 2023 fanns det nästan 4 miljoner värphöns. Totalt fanns det 4,5 miljoner värphöns på knappt 260 gårdar. Över 60% av hönsen var golvhöns.

Antalet djurplatser för broilrar ökade till 13,4 miljoner. Broilrar föddes upp på cirka 180 gårdar.

Kalkoner föddes upp på 34 gårdar, med cirka 379 000 platser.

Växtodlingssektorn 2023

Enligt Naturresursinstitutets skördestatistik uppgick spannmålsskörden år 2023 till cirka tre miljarder kilogram, vilket var 16 procent mindre än tioårsmedelvärdet. Detta berodde mest på minskningen av kornskörden. Den ekologiska spannmålsskörden var cirka 142 miljoner kilo, motsvarande cirka 5 procent av den totala spannmålsskörden.

Kornskörden på 1,1 miljarder kilo var nästan en tredjedel mindre än tioårsmedel-skörden. Veteskörden på 740 miljoner kilo

var omkring en tiondel mindre än medelskörden. Däremot var rågskörden på 90 miljoner kilo nästan en tiondel större än snittskörden, medan havreskörden på cirka en miljard kilo motsvarade genomsnittet.

Ärtskörden på cirka 90 miljoner kilo var för andra året i följd den största någonsin. Däremot minskade skörden av åkerböna till cirka 11 miljoner kilo, jämfört med 40 miljoner kilo för fem år sedan.

Skördeläget:

- Korn 1,066 miljarder kilo (-24 %)
- Havre 1,008 miljarder kilo (-14 %)
- Vete 0,740 miljarder kilo (-11 %)
- Råg 0,091 miljarder kilo (+41 %)
- Rybs och raps totalt 41 miljoner kilo (-28 %)
- Potatis 498 miljoner kilo (-7 %)
- Ärt 88 miljoner kilo (-4 %)
- Bondböna 11 miljoner kilo (-42 %)

Både spannmålspriserna och rybs- och rapspriserna sjönk under året med cirka 27 procent enligt statistikcentralens uppgifter. Den stora förändringen beror på rekordpriserna i slutet av 2022, då priserna

var de dubbla i förhållande till långtidsmedeltalet. På grund av att spannmålskörden 2023 blev mindre på grund av torkan har det finländska spannmålspriset varit starkt i förhållande till Parisbörsens spannmålsnoteringar. När det inhemska utbudet har varit knappare har det inhemska spannmålspriset överstigit börspriset. I den normala marknadssituation ligger det inhemska priset vanligtvis minst 10–15 euro per ton under börspriset.

Trädgårdssektorn 2023

Enligt Naturresursinstitutets (Luke) trädgårdsstatistik för 2023 uppgick antalet trädgårdsföretag till 2 880. Arealen för frilandsproduktion uppgick till 18 185 hektar och växthusarealen till 345 hektar. Av växthusarealen var prydnadsväxternas andel 106 hektar. Av trädgårdsföretagen hade 2 358 frilandsodling och 742 växthusodling.

Av växthusgrönsaker producerades en mindre mängd än året innan, 88 miljoner kilo. 2023 minskade tomatproduktionen med 4 miljoner kilo till 30 miljoner. Skörden av specialtomater var 6 miljoner kilo, vilket är en minskning med 1 miljon kilo

Under 2023 producerades en mindre mängd grönsaker både i växthus och på friland.

jämfört med 2022. Produktionen av växt-
husgurka låg på samma nivå, 50 miljoner
kilo, som året innan. Grönsaksproduktio-
nen på friland gav en skörd på 169 miljo-
ner kilo, varav morot 64 miljoner kilo. Den
totala skörden på friland minskade med 20
miljoner kilo jämfört med 2022.

Äppelskörden uppgick 2023 till 8 miljo-
ner kilo. Skörden av bär var knappt 17
miljoner kilo, varav jordgubbe 14 miljoner
kilo.

Ekosektorn 2023

Den ekologiska spannmålsskörden år 2023
var totalt 142 miljoner kilo (- 21 procent
jämfört med året innan) och utgör 5 pro-
cent av Finlands totala spannmålsproduk-
tion. Den ekologiska spannmålsskörden
minskade och bröt därmed tillväxttreden.
Mest minskade mängden ekoodlad havre,
som står för klart mer än hälften av skör-
den av ekoodlad spannmål.

Skördeläget:

- Ekologiskt korn 13 miljoner kilo (-19 %)
- Ekologisk havre 86 miljoner kilo (-19 %)
- Ekologiskt vete 18 miljoner kilo (-21 %)
- Ekologisk råg 11 miljoner kilo (+17 %)
- Ekologisk rybs och raps totalt 3 miljoner kilo (+8 %)
- Ekologisk potatis 8 miljoner kilo (-9 %)
- Ekologisk ärt 9 miljoner kilo (+15 %)
- Ekologisk bondböna 2 miljoner kilo (-41 %)

På ekospannmålsmarknaden har det
funnits överutbud av spannmål i förhål-
lande till efterfrågan, vilket har påverkat
prisutvecklingen negativt. Skillnaden i
pris i förhållande till konventionellt odlat
spannmål har varit liten.

Den ekologiska köttproduktionen år
2023 uppgick till 4,4 miljoner kilo, varav
nötkött stod för cirka 80 procent. Produk-
tionen av ekologiskt nötkött ökade jämfört
med föregående år, medan produktionen
av ekologiskt gris- och färskött minskade.

Den ekologiska mjölkproduktionen
uppgick till drygt 73 miljoner liter, en
minskning med 9 procent jämfört med fö-
regående år. Antalet ekoproducenter mins-
kade med 20 % under det senaste året och
antalet producenter sjönk till under 100.

Produktionen av ekoägg minskade
med 25 procent under 2023 och av pro-
duktionen stod ekoäggen för 6 procent av
äggproduktionen.

Antalet företag med ekologisk grön-
saksodling uppgick till 471. Av företagen
hade 454 frilandsodling och 22 växthusod-
ling. Grönsaksproduktionen på friland gav
en skörd på 4 miljoner kilo och grönsaks-
produktionen i växthus drygt 0,7 miljoner
kilo. Äppelskörden uppgick till 109 000
kilo och skörden av bär var 533 000 kilo.

Den ekologiska spannmålsskörden
minskade och bröt därmed tillväxttren-
den under 2023.

Skogsbruket och virkesmarknaden i Finland 2023

Det allmänna ekonomiska läget försvagades av stigande priser och räntor

Avmattningen av den globala ekonomiska tillväxten till följd av inflationen och de stigande räntorna försvagade kraftigt efterfrågan också inom skogsindustrin. I synnerhet efterfrågan på kartong och sågade trävaror minskade. Den allmänna ekonomiska situationen i Finland minskade med 0,5 procent år 2023 enligt finansministeriets preliminära prognos, men förväntas vända upp igen (0,7 procent) år 2024. Å andra sidan förutsäger de senaste bankprognoseerna till och med negativ tillväxt för 2024. Den svagare ekonomiska utvecklingen förra året berodde på stigande priser och räntor, vilket minskade investeringarna och hushållens konsumtion. I Europa stod tillväxten nästan stilla under 2023, framför allt på grund av den svaga industrikonjunkturen i Tyskland. De största prisökningarna upphörde dock under årets lopp, så räntehöjningarna ligger nu bakom oss.

Å andra sidan är inflationsmålet fortfarande inte uppfyllt, så räntesänkningarna har också försenats. Detta försvagar de ekonomiska prognoserna. Kinas ekonomiska utsikter har varit utmanande på grund av problem inom fastighetssektorn och exportproblem.

Den amerikanska ekonomin har däremot varit relativt stark, även om en viss avmattning väntas. Sammantaget är den globala ekonomin utsatt för en ökad geo-

politisk risk till följd av kriget i Ukraina och Mellanöstern.

Den globala ekonomin beräknas växa med 2,9 procent år 2023 och fortsätta växa med 2,7 procent år 2024. Den geopolitiska risken för den globala ekonomin ökar genom att kriget i Ukraina fortsätter och att situationen i Mellanöstern eskalerar och sprider sig till närområdena. Situationen i Mellanöstern har redan bidragit till att transportvolymerna i Suezkanalen har flyttats till alternativa rutter på grund av hotet om attacker mot handelsflottan. Detta påverkar handeln mellan Asien och Europa. Hittills har dock oljepriserna inte reagerat uppåt på krisen. Konsumentförtroendet har åter sjunkit mot slutet av året, men en fortsatt stark sysselsättning stöder förtroendet för ekonomin.

USA:s BNP förväntas växa med 1,6 procent under år 2024, medan den ekonomiska tillväxten i Kina förväntas bli 4,3 procent under år 2024, vilket är mycket lågt för en växande ekonomi som Kina.

Europas ekonomi förväntas växa långsamt med 0,9 procent under år 2024. Storbritanniens ekonomiska utsikter är också lika svaga som Europas, med en förväntad tillväxt på 0,8 procent under år 2024. Sveriges ekonomi förväntas också växa med 0,8 procent under år 2024.

Exporten från Finland var högre än importen, vilket stödde BNP med en positiv nettoexport. Varuexporten minskade dock kraftigt under det tredje kvartalet. Under det sista kvartalet stärktes statistiken av storleken på en enskild fartygsorder. Exporten

Foto: Mia Wikström

Den försvagade världshandeln påverkade märkbart skogsindustrin under 2023.

förväntas minska med 1,3 procent för året som helhet. Försäljningen av tjänster var också trög. Importen förutspås minska med hela 6,1 procent under år 2023 och vända till en tillväxt på 2,4 procent under år 2024.

Skogsindustrin i en konjunktursvacka när efterfrågan avtagit

För den finländska skogsindustrin var försvagningen av världshandeln tydligt synlig. Under året gick skogsindustrin in i en konjunktursvacka. Världsmarknadspriserna på alla produkter sjönk avsevärt från föregående års toppnivåer, även om prisfallet planade ut och priserna delvis började stiga mot slutet av året. Produktionsvolymerna minskade kraftigt, särskilt mot slutet av året. Virkespriserna sjönk under den genomsnittliga nivån.

Marknadsläget för den finländska skogsindustrin vände från föregående års topp till en nedgång under år 2023. För den kemiska skogsindustrin påverkades resultatet av lägre priser och produktionsvolymerna för papper, kartong och massa, vilket resulterade i lägre exportvärde. Enligt Naturrekursinstitutet LUKE förväntas produktionsvolymerna och slutproduktpriser inom den finländska kemiska skogsindustrin minska för alla produkttyper under år 2023.

Trenden väntas vända uppåt när det gäller exportvolymerna under år 2024, med massa som växer med 13 procent, papper med 2 procent och kartong med 4 procent.

Däremot förväntas priserna på den kemiska skogsbruksslutprodukten sjunka ytterligare år 2024, med 9 procent för massa, 13 procent för papper och 6 procent för kartong.

Enligt LUKE förväntas produktionsvolymerna i den finländska mekaniska skogsindustrin år 2024 vara relativt lika som år 2023, men genomsnittspriserna kommer att sjunka med 4 procent för sågade trävaror och 8 procent för plywood. LUKE förväntar sig att exporten av sågade varor ökar med 1 procent och att plywood ligger kvar på samma nivå som 2023. Utsikterna för byggandet är fortfarande ganska svaga, men en sänkning av räntorna kan stimulera efterfrågan i slutet av 2024.

Svagare mellanår för virkeshandel och avverkning

Virkeshandeln var på sina håll till och med rekordhög i början av året, men började mattas av och sjönk efter sommaren till en nivå lägre än medelnivån. Avmattningen i virkesköpen mot slutet av året resulterade i lägre inköpsvolymen än tidigare. Virkesförsäljningen från privatskogarna uppgick till 32,7 miljoner kubikmeter, en minskning med 7 procent jämfört med föregående år, enligt Skogsindustrin r.f:s medlemsstatistik.

Avverkningsvolymerna var lägre än genomsnittet. För år 2023 var den totala avverkningsvolymen från privatskogarna cirka 42 miljoner kubikmeter till slutet av november. Marknadsavverkningarna för år 2023 uppgick i slutet av november till cirka 54 miljoner kubikmeter. Minskningen i avverkningarna berodde på den ekonomiska nedgången. Marknadsavverkningarna var cirka 8 procent lägre jämfört med samma period föregående år. LUKE förväntar sig att marknadsavverkningarna ökar under år 2024 (6 procent).

Leveransavverkningarna minskade med ett par procent i slutet av november jämfört med samma period 2022. Skogsbolagens och Forststyrelsens avverkningar uppgick till cirka 11 miljoner kubikmeter till slutet av november, en ökning med 5 procent jämfört med motsvarande period året innan. Massavedens andel av avverkningarna på marknaden var 55 procent år 2023. Avverkningen av energived var 12 miljoner kubikmeter till slutet av november, nästan en fördubbling jämfört med föregående år.

Avverkningsvolymerna var lägre än genomsnittet under 2023.

Industrins lager av virke på rot varierade under året beroende på tidpunkten för avverkning och inköp. Efter att ha nått en topp i juni började de långsamt att minska. I november var lagren dock fortfarande högre än under föregående år.

Importen av virke stabiliserades på en låg nivå

Virkesimporten stabiliserades på cirka 5 miljoner kubikmeter efter att importen från Ryssland tog slut. Enligt LUKE importerades knappt 5 miljoner kubikmeter virke år 2023. Importen förväntas dock stiga till 5,4 miljoner kubikmeter år 2024.

Importen av rundvirke och biprodukter uppgick till 4 miljoner kubikmeter till slutet av oktober 2023. Barrvirke stod för cirka 1,1 miljoner m³ och lövvirke för cirka 1,3 miljoner m³. Cirka 1,1 miljoner kubikmeter sågspån hade importerats.

Exporten av rundvirke och biprodukter från Finland uppgick till cirka 1,6 miljoner kubikmeter till slutet av oktober.

Kalle Karttunen/MTK, översättning till svenska av Anders Portin/SLC.

II. CENTRALFÖRBUNDETS VERKSAMHET 2023

Organisation och medlemmar

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.:s verksamhetsområde omfattar de svenska och tvåspråkiga kommunerna i Österbotten, Nyland och Åboland samt landskapet Åland.

Medlemmar av centralförbundet är producentförbunden Österbottens svenska producentförbund r.f. (ÖSP), SLC Nyland r.f., Åbolands svenska lantbruksproducentförbund rf (SLC Åboland) och Ålands producentförbund rf (ÅPF). Inom de flesta producentförbund är personmed-

lemmarna organiserade i lokalavdelningar. Medlemmar i centralförbundet SLC är även skogsvårdsföreningarna Skogsvårdsföreningen Österbotten rf, Södra skogsreviret rf, Väståbolands skogsvårdsförening rf, Jeppo Skogsvårdsförening r.f. och Ålands skogsvårdsförening rf.

Stödande medlemmar i SLC är Mejeriandelslaget Maitosuomi och Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund.

Under verksamhetsåret uppgick organisationens medlemsantal den 31 december

SLC:s medlemsantal och arealförhållanden 31.12.2023

Förbund	Aktiva gårdar	Aktiva trädgårdar	Växthus, m ²	Stödande	Åker, ha	Skog, ha	Medlemmar totalt
ÖSP	2 266	104	880 398	309	81 289	86 625	5 315
SLC Nyland	1 210	17	38 022	268	57 982	71 553	2 697
SLC Åboland	311	-	4 580	78	13 228	21 009	557
ÅPF	336	-	19 853	92	8 459	11 908	733
Producentförbunden totalt	4 123	121	942 853	747	160 958	191 095	9 302
Svf Österbotten						317 000	10 053
Södra skogsreviret						161 712	4 455
Väståbolands svf						20 333	630
Jeppo svf						15 000	232
Ålands svf						45 000	1 952
Skogsvårdsföreningarna totalt						559 045	17 322
SLC totalt							26 624

2023 i producentförbunden till 4 123 aktiva gårdar samt 121 trädgårdar. Antalet medlemmar i producentförbunden var 9 302 samt antalet skogsägarmedlemmar var 17 322. Det sammanlagda antalet personmedlemmar för SLC uppgick därmed till 26 624 medlemmar i både producentförbunden och skogsvårdsföreningarna.

Den sammanlagda åkerarealen uppgick till 160 958 hektar åker och skogsarealen till 191 095 hektar skog i producentförbunden. I skogsvårdsföreningarna uppgick skogsarealen till 559 045 hektar.

Utöver personmedlemmarna räknar centralförbundet genom sina landskapsför-

bund flera ekonomiska organisationer som medlemmar. Producentförbunden hade 50 lokalavdelningar vid slutet av året.

SLC:s förbundsfullmäktige 2023

Centralförbundets högsta beslutande organ är förbundsfullmäktige, som under årets sammanträtt till vår- och höstmöte. Kristian Westerholm från Ingå har fungerat som förbundsfullmäktigeordförande.

Första vice ordförande för SLC:s fullmäktige var Niclas Sjöskog från Pedersöre och andra vice ordförande var Nicklas Mörn från Saltvik, Åland.

SLC:s fullmäktigeordförande 2023 var Kristian Westerholm (till höger). På bilden (från vänster) även lantbrukspolitisk sakkunnig Christoffer Ingo, verksamhetsledare Jonas Laxåback och centralförbundsordförande Mats Nylund.

Landskapsförbundens representanter i förbundsfullmäktige 2023

Ordinarie medlem:

Suppleant:

ÖSP:

Robert Lillhonga, Karleby

Jessica Flöjt, Terjärv

Helena Broända, Nedervetil

Johanna Andtbacka, Kronoby

Niclas Sjöskog, Purmo (I vf.)

Ronny Snellman, Larsmo

Ola Sandberg, Esse

Jim Finell, Esse

Henrik Holm, Munsala

Stefan Södergård, Vöra

Mikael Österberg, Oravais

Jonas Holm, Maxmo

Johanna Nyman, Kvevlax

Jonas Nord, Replot-Björköby

Christer Finne, frilandsodl.

David Köping, Sundom

Johan Holmback, Malax

Jennifer Ivars, Närpes

Josefin Norrback, Närpes Ö

Cindi Groop, V. Närpes

Kjell Utfolk, Tjock

Tommy Dahlgren, Sideby

Mikael Hoxell, Lappfjärd

Mathias Holm, Lappfjärd

SLC Nyland:

Johan Holmström, Raseborg

Sune Baarman, Raseborg

Kristian Westerholm, Ingå (ordf.)

Kim Forsman, Ingå

Nina Långstedt, Ingå

Håkan Nyström, Esbo

Tom Pehkonen, Vanda

Jaakko Mäkelä, Vanda

Anders Ingman, Sibbo

Georg Stjernberg, Sibbo

Niklas Juslin, Borgå

Robert Haglund, Borgå

Jesse Mårtenson, Mörskom

Kristoffer Nilsson, Liljendal

SLC Åboland:

Henrik Hagman, Kimitoön

Gustaf Ekholm, Kimitoön

Bert-Ove Johansson, Pargas

Markus Karlsson, Pargas

Kristoffer Lindqvist, Västra Åboland

Thomas Johansson, västra Åboland

ÅPF:

Nicklas Mörn, Norra Åland (II vf.)

Conny Sahlin, Norra Åland

Jon Eriksson, Jomala

Jenny Sundqvist, Hammarland

Lars-Johan Mattsson, Norra Åland

Lisa Påvals, Norra Åland

Skogsvårdsföreningen Österbotten:

Kenneth Påhls

Robert Flén

Christel Holmlund-Norrén

Patrik Väger

Skogsvårdsföreningen Södra Skogsreviret

Otto von Frenckell

Peter Simberg

Väståbolands skogsvårdsförening

Johan Hermansson

Magdalena Ek

Sakkunniga, Ålands skogsvårdsförening

Jan Salmén

Torbjörn Björkman

Stödande medlemmar i SLC är mejeriandelslaget Osuuskunta Maitosuomi och Finlands Pälldjursuppfödarens Förbund.

Fullmäktiges vårmöte

Fullmäktigeordförande Kristian Westerholm öppnade fullmäktiges vårmötet, som hölls den 21 april på Sokos Hotel Vanda, och konstaterade i sitt öppningstal att landet har valet en ny riksdag och de kommande veckorna kommer att vara avgörande för hur man politiskt under de kommande fyra åren kommer att prioritera jord- och skogsbruket. Valresultatet indikerar att regeringsförhandlingarna kommer att vara svåra. För många jordbrukare kommer våren även att innebära att man bör sätta sig in i nya stödvillkoren i och med att Finlands CAP-plan trädde i kraft vid årsskiftet. Många delar har dock varit oklara.

På sitt vårmöte behandlade SLC:s fullmäktige en stadgeförändring som beretts av en stadgearbetsgrupp som letts av fullmäktigeordförande Westerholm. Detta arbetsgruppsförslag presenterades för fullmäktige och förslaget innebar att alla medlemmar i SLC har minst en ordinarieplats i fullmäktige. Andra förändringar i stadgarna var att fullmäktige bereder förslagen till arvoden i ett arvodesutskott och ett nytt verksamhetsgranskningsutskott tillsätts av fullmäktige där verksamhetsgranskarna har en närmare koppling till fullmäktige. En annan förändring som föreslogs var att verksamhetsledaren i framtiden anställs och avskedas av styrelsen. I den första behandlingen var fullmäktige överens om alla förändringar förutom den som berörde valet av verksamhetsledare. Fullmäktigedeleгатerna från Österbotten yrkade på att denna förändring skulle återtas och fullmäktigemötet gick inför en omröstning

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen (till höger) gav en aktualitetsöversikt om jord- och skogsbruket till SLC:s fullmäktige. På bilden även (från vänster) Christoffer Ingo, lantbrukspolitisk sakkunnig och verksamhetsledare Jonas Laxåback.

av denna punkt i stadgarna. Resultatet av omröstningen gav att majoriteten av fullmäktige ansåg att stadgearbetsgruppens förslag omfattas. Fullmäktige avslutade behandlingen av stadgarna med att konstatera att i den första behandlingen har stadgearbetsgruppens förslag stötts av majoriteten av fullmäktige och kan då gå vidare till den andra behandlingen på höstens fullmäktigemöte.

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen deltog i fullmäktigemötet och berättade för fullmäktige om aktuella ärenden för jord- och skogsbrukssektorn. Ministern tackade för den positiva påtryckningen organisationen har haft gentemot honom som ministern och hans politiska stab.

LPA:s direktör Heli Backman deltog i fullmäktigemötet med en genomgång av de aktuella förändringarna som görs i jordbrukarnas socialskydd.

Foto: Mia Wikström

Fullmäktiges höstmöte

SLC:s fullmäktige sammankom till höstmöte den 7–8 december på Hanaholmen i Esbo. I sitt öppningsanförande konstaterade fullmäktigeordförande att det allt sedan Rysslands anfallskrig på Ukraina har synts ett växande intresse för att upprätthålla en livsmedelsförsörjning inte enbart i Finland men även på EU-nivå. För att upprätthålla en livsmedelsförsörjning behövs dock också en lönsamhet i näringen. Fullmäktigeordförande påtalade även de politiska valen som hålls 2024. Landet ska välja ny president och det är också viktigt att landet väljer in duktiga politiker till EU-parlamentet. Från EU-håll har flera olika förslag gällande skogen presenterats de senaste åren och aktiviteten kring dessa på EU-nivå bör förbättras.

Under mötet behandlade fullmäktige den stadgeändring som fullmäktige efter omröstning på våren godkände. I och med att det var stadgarnas andra behandling kunde fullmäktige inte göra ändringar i

stadgeinnehållet. Efter en öppen omröstning röstade majoriteten av fullmäktigemedlemmarna emot stadgeändringsförslaget, vilket betydde att de tidigare stadgarna från 2016 fortsättningsvis gäller. Vissa av fullmäktigemedlemmarna ansåg att verksamhetsledaren fortsättningsvis ska väljas av fullmäktige. Skogsvårdsföreningarna lyfte även upp att man ansåg att föreningarnas medlemskap inte tillräckligt beaktas i organisationens beslutande organ. Fullmäktigeordförande Westerholm summerade omröstningsresultatet med att konstatera att vägkosten från fullmäktige beaktas då fullmäktige följande gång behandlar stadgeförändringen på nytt. Fullmäktige får på höstmötet 2024 på nytt ta ställning till instruktionerna för SLC:s skogsutskott.

Under höstmötet omfattade fullmäktige styrelsens förslag till nya instruktioner för skogsutskottet där alla skogsvårdsföreningar har minst en plats. Antalet utskottsplatser har även utvidgats till tolv.

Fullmäktige behandlade även den mo-

Jord- och skogsbruksministeriets överdirektör Minna-Mari Kaila gav fullmäktige en översikt över aktuella jordbrukspolitiska frågor.

tion som SLC Åboland riktat till fullmäktige. I den yrkade förbundet på att SLC:s fullmäktigemöte bör hållas i marsmånad så att alla förbund ges samma möjligheter att delta i fullmäktigemötet. Styrelsen konstaterade att i sitt svar till motionen att man försöker verka enligt yrkandet i motionen.

Fullmäktige gav SLC:s styrelse fullmakt att godkänna det nationella stödpaketet för 2024. När ärendet föredrogs för fullmäktige gavs inga speciella randvillkor som måste uppfyllas.

Fullmäktige fick även ta del av presentationer av miljöråd Marina von Weissenberg från miljöministeriet, direktör Paula Lehtomäki från Skogsindustri r.f., direktör Minna-Mari Kaila från jord- och skogsbruksministeriet och idrotts- och ungdomsminister Sandra Bergqvist. På fullmäktiges middag höll riksdagsledamot och medlem av riksdagens miljöutskott Mikko Ollikainen ett middagstal.

Fullmäktige hade även en genomgång av teman som bör inkluderas i SLC:s handlingsprogram som ska utarbetas under 2024 och förankras i landskapsförbunden och skogsvårdsföreningarna och sedan godkännas av fullmäktige.

Skogsombudsman Portin och ombudsman Korkman presenterade SLC:s och MTK:s gemensamma biodiversitetsfärdplan för fullmäktige. Bakgrundsmaterialet till färdplanen har gjorts av LUKE, PTT, Finlands Miljöcentral och Helsingfors Universitet. Målen i färdplanen är att höja mångfalden i jord- och skogsbruket. Forskningsinstanserna har i färdplanen tagit fram sektorns kostnader för olika målnivåer. Färdplanen kommer att fungera som grund i de politiska diskussionerna som organisationerna har om mångfald. Kostnaderna för åtgärdernas bör endera täckas med politiska system eller vara marknadsbaserade.

Centralstyrelsens verksamhet 2023

SLC:s centralstyrelse har under det gångna verksamhetsåret haft elva protokollförda möten. Styrelsen har även besökt Kimito för ett styrelseseminarium. I detta styrelseseminarium deltog även EU-parlamentariker Nils Torvalds med ett inlägg om betydelsen av den politiska positioneringen i EU-parlamentet.

Styrelsearbetet har under året varit fokuserat på verkställandet av Finlands CAP-plan och de politiska linjeringarna som den nya regeringen dragit upp efter riksdagsvalet. Ett återkommande tema på mötena har varit den svaga lönsamheten som sektorn har och konsekvenserna av den nya stödutbetalningstidtabellen som Livsmedelsverket linjerade hösten 2022.

Under våren beslöt styrelsen att beställa en utredning av PTT över hur det nya stödsystemet som trädde i kraft vid årsskiftet påverkar husdjurssektorn på Åland och i den yttre skärgården. SLC har i flera repriser under beredningen av Finlands CAP-plan påtalat att husdjurssektorn i dessa områden är väldigt känslig för stödförändringar. PTT:s utredning gav att just nöt- och mjölksektorn är känsliga och stödförändringen kan ha negativa effekter i produktionen. Utredningen påtalade även att andra faktorer även har en minst lika stor betydelse för stöden för dessa områdens husdjursproduktion. SLC har i stöddiskussionerna med jord- och skogsbruksministeriet påtalat de potentiella negativa effekterna av stödförändringen och haft PTT:s utredning som grund.

Styrelsen har även i ett flertal repriser diskuterat naturbruksutbildningen i Svenskfinland och som bas för diskussionerna har varit den utredning som Kaj Suomela presenterade på våren. Styrelsen

beslöt även att ekonomiskt att gå in och finansiera den flexutbildning för agrologer och skogsbruksingenjörer som inleddes i Österbotten hösten 2023. Under hösten 2023 inledde 75 studerande utbildningen som riktar sig till vuxna. Både utbildningsanordnaren Novia och SLC var positivt överraskade över det stora intresset för utbildningen.

Gällande jordbrukets energi- och gödselstöd konstaterade styrelsen redan i ett tidigt skede att det reserverade anslaget på cirka 95 miljoner euro inte kommer att användas fullt ut. Efter vårens ansökningsomgång så visade det sig att cirka 30 miljoner euro gick åt. Styrelsen linjerade att det oanvända anslaget bör bibehållas inom jordbrukssektorn och riktas till investeringsstöden. Under de senaste månaderna har räntenivån förändrats radikalt och i det nya investeringsstödet är räntestödet betydligt sämre än tidigare, vilket även bör rättas till.

Tyvärr så förmådde minister Essayah inte att bibehålla det oanvända anslaget

Foto: Helena Fabritius

SLC:s styrelse samlades till styrelseseminarium på Kimito.

inom jord- och skogsbruksministeriets budgetmoment. Anslaget skulle ha kunnat användas på flera olika sätt. Styrelsen konstaterade att ministern långt på eget bevåg linjerade att det krisstöd som EU riktat till Finland med anledning av torkan riktas till unga jordbrukare.

Styrelsen har även behandlat den bi-odiversitetsfärdplan som SLC genomfört med MTK.

Centralstyrelsens sammansättning under 2023:

Medlem:

Personlig suppleant:

Ordförande Mats Nylund, Pedersöre	Jonny Kronqvist, Nykarleby
I. vice ordförande Thomas Antas, Lappträsk	Peter Österman, Ingå
II. vice ordförande Thomas Lindroth, Kimitoön	Andreas Johansson, Pargas
Tomas Långgård, Malax	Tommy Ehlers, Vörå
Anders Lillandt, Kristinestad	Joakim Strand, Närpes
Ingrid Träskman, Ingå	Bengt Nyman, Raseborg
Birgitta Eriksson-Paulson, Lumparland	Johan Holmqvist, Hammarland

Utskottens verksamhet 2023

Centralstyrelsen tillsätter enligt stadgarna åtminstone ett arbetsutskott, ett skogsutskott och ett trädgårdsutskott för ett kalenderår i sänder. Dessutom kan centralstyrelsen också tillsätta andra beredningsutskott och kommittéer. Under 2023 hade SLC följande utskott:

Arbetsutskottet

Arbetsutskottet bereder frågor för styrelsen. Utskottet sammanträdde inte under året utan dessa ärenden behandlades i styrelsen i sin helhet.

Utskottets sammansättning: ordförande Mats Nylund (SLC), Tomas Långgård (ÖSP), Thomas Antas (SLC Nyland), Thomas Lindroth (SLC Åboland), Kristian Westerholm (SLC:s fullmäktige) och sekreterare Jonas Laxåback.

Finansrådet

Finansrådet fungerar som konsulterande sakkunnigorgan i viktigare finansiella frågor. Finansrådet sammanträdde till sex protokollförda möten.

Utskottets sammansättning: ordförande Mats Nylund, Holger Falck (SLC Nyland), Jonas Laxåback (SLC), Håkan Fagerström (SLC Nyland), Peter Storsjö (SLC Nyland) och sekreterare Gunilla Johansson.

Ekoutskottet

Ekoutskottet har hållit tre protokollförda möten under 2023. Utskottet bevakade en svalnande ekomarknad med såväl sjunkande konsumtion som produktion. På natio-

nell nivå sjönk ekoarealen från 15 procent av totalarealen till 13,7 procent och den största minskningen skedde i Nyland.

Utskottet stod värd för ett ekonätverksmöte i samarbete med projektet Eko+ under KoneAgria-mässan i Tammerfors. Ekobranschens aktörer från hela landet hade inbjudits till samarbetsmötet för att diskutera branschens utvecklingsmöjligheter. Träffen ansågs av de cirka 30 närvarande aktörerna som lyckad och motsvarande träff planeras för 2024.

Utskottets sammansättning: Ordförande Steve Nyholm (ÖSP), Mathias Weckström (SLC Nyland), Jan-Erik Karlsson (SLC Åboland), Mia Söderdahl (ÅPF) och sekreterare Christoffer Ingo. Även Ann-Sofi Ljungqvist och Micaela Ström från projektet Eko+ har kallats till ekoutskottets möten.

Företagarutskottet

Företagarutskottet sammanträdde två gånger under året.

På mötet i april deltog Meira-Pia Lohiluoma från ÖSL. Gårdar i produktionsuppföljningen inom ramen för de så kallade bokföringsgårdarna minskar. Detta är problematiskt med tanke på basen till den inhemska datainsamlingen som bland annat står som grund för utformningen av jordbrukspolitiken.

Aulis Kuusela från Livsmedelsverket berättade om investeringsstöden för 2023. 568 miljoner euro finns reserverat för hela CAP-perioden, men begränsningarna gör att till grundinvesteringar går 365 miljoner euro, uträknat per år blir summan inte så stor. Enhetskostnaderna har nu höjts med

cirka 15 procent, delvis också mera.

På mötet i december deltog Anna Virolainen-Hynnä från Suomen biokierto ja biokaasu ry. Virolainen-Hynnä hade en grundlig genomgång av aktuella biogasfrågor under rubriken ”biogasen är en win-win fråga”. Målsättningen är att öka biogasanvändningen från nuvarande 1 TWh till 4 TWh fram till 2030.

Det finns i dagens läge 45 planerade biogasinvesteringar för åren 2023–2026 i Finland, vilka skulle kunna medföra 700 nya arbetsplatser.

Under mötet höll även Vera Holappa från PTT en nationalekonomisk översikt.

Utskottets sammansättning: ordförande Stefan Saaristo (ÖSP), Lotta Storfors (ÖSP), Sune Baarman (SLC Nyland), Jörgen Pettersson (SLC Åboland), Ken Mattsson (ÅPF), Thomas Lindroth (SLC) och sekreterare Rikard Korkman.

Köttutskottet

SLC:s köttutskott har haft två möten under året. Utskottet har diskuterat förutsättningarna för att bygga upp en salmonellafond som skulle stå för en betydande del av de sanerings- och andra kostnader som svinsektorn har med bekämpningen av salmonella.

Utskottet har även behandlat de förändrade betalningstiderna för stöden på sina möten och yrkat på en återgång till den tidigare rytmen. Utskottet har varit orolig för gårdarnas kassaflöde som en följd av den förändrade stödutbetalningsrytmen, de högre produktionskostnaderna och trycket som finns på producentpriserna. Utskottet förespråkade att investeringsstöd igen från

och med 2024 skulle ges till investeringar i slutuppfödning av nöt.

Utskottet har även diskuterat de kommande utmaningarna som jordbrukssektorn har då alla enheter inte direkt har en övertagare i den egna släkten. En annan utmaning är även att enheterna är så pass stora att den finansiella belastningen är stor för övertagaren.

Utskottets sammansättning: ordförande Kenneth Dalkarl (ÖSP), Christer Ollqvist (ÖSP), Ola Sandberg (ÖSP), Artur Hagner (SLC Nyland), Thomas Johansson (SLC Åboland), Fredrik Söderlund (ÅPF), Tomas Långgård (SLC) och sekreterare Jonas Laxåback.

Miljö- och markpolitiska utskottet

Miljö- och markpolitiska utskottet höll ett möte, som ordnades på distans, i november. På mötet behandlades bland annat MTK:s och SLC:s biodiversitetsfärdplan och hur arbetet framskrider. Dessutom diskuterades bland annat jaktfrågor och hur markägarrepresentanterna ska utses till jaktvårdsföreningarna samt frågan om solkraftsparkar, ekologisk kompensation och aktuella EU-frågor.

Utskottets sammansättning: Ordförande Thomas Antas (SLC Nyland), Håkan Fagerström (SLC Nyland), Bjarne Mara (ÖSP), Johanna Nyman (ÖSP), Lasse Löfman (ÅPF), Andreas Johansson (SLC Åboland) och sekreterare Anders Portin.

Mjölksamarbetsgruppen

Mjölksamarbetsgruppen har under året haft tre möten där gruppen diskuterat mjölkmarknaden och stödpolitiken till

sektorn. Gruppen har påtalat att betalningstiden för de produktionskopplade stöden till husdjurssektorn måste ha samma rytm som under tidigare programperiod. Det är ohållbart att en sektor måste vänta på sina stöd i nästan ett år. Mjölksamarbetsgruppen har även behandlat verkställigheten av Finlands CAP-plan och behovet av förändringar i den. Gruppen har bland annat framhållit behovet av att se över stödnivåerna för stödet till djurens välbefinnande samt investeringsstöden.

På samarbetsgruppens möte i november deltog MTK:s, SLC:s och Pellervo kontorets nya husdjursombudsman Jussi Savander.

Utskottets sammansättning, ordförande Mikael Österberg (ÖSP), Mikael Åsvik (ÖSP), Anna-Lena Andtbacka-Fröjdö (ÖSP), Jesse Mårtenson (SLC Nyland), Sverker Blomberg (SLC Åboland), Carina Eriksson (ÅPF), sakkunnig Niclas Sjöskog (SLC) och sekreterare Jonas Laxåback.

Organisationsnätverket

Det tidigare organisationsutskottet böt funktion och namn i början av 2023 och är numera ett nätverk. Utskottet höll inga formella möten under året, men mindre organisatoriska frågor har avhandlats på SLC:s politikpalavrer som samlar motsvarande deltagare. En skild arbetsgrupp har arbetat med att utveckla det nya medlems- och prenumerationsregistret.

Utskottets sammansättning: ordförande Helena Fabritius (SLC Åboland), Fredrik Grannas (ÖSP), Susanne West (ÖSP), Gunilla Grönholm (SLC Nyland), Maria Munck-Pihlgren (SLC Nyland),

Sue Holmström (ÅPF), Margita Törnroth (SLC) och sekreterare Mia Wikström. Till utskottets möten har även kallats SLC:s ordförande, verksamhetsledare och skogsombudsman.

Potatisutskottet

Potatisutskottet har hållit två protokollförda möten under 2023. Utskottet konstaterade att odlingsförhållandena för potatis på hela SLC:s verksamhetsområde var hyfsade ända fram till hösten då skördeförhållandena blev ovanligt blöta. För tidigpotatisen ställde dock försommartorkan till det och de som inte hade möjlighet att bevattna förlorade stor del av skörden. För stärkelsepotatissektorn var 2023 nära på ett katastrofår eftersom mycket stora arealer aldrig gick att ta upp på grund av den blöta hösten. Utskottet har via SLC:s intressebevakning och ledning arbetat för extra stöd för stärkelsepotatissektorn.

Marknaden och kostnadsbildningen var fortsättningsvis mycket utmanande inom matpotatissektorn.

Utskottets sammansättning: Ordförande Kaj Hemberg (ÖSP), Sören Lawast (ÖSP), Björn Lindström (SLC Nyland), Roger Lindroos (SLC Nyland), Pontus Franzén (SLC Åboland), Jonas Lundberg (ÅPF) och sekreterare Christoffer Ingo.

Skattepolitiska utskottet

Det skattepolitiska utskottet har haft ett möte under året. Utskottet gick då igenom de skatteförändringsförslag som lyfts upp i statsminister Orpos regeringsprogram. Utskottet konstaterade att SLC länge lyft fram behovet av att höja utjämningsreser-

veringen och höja skogsavdraget. Dessa finns nu med i regeringsprogrammet. Utskottet behandlade även regeringens förslag att höja beskattningsvärdet för byggnadsplatser, vilket kommer att ge jordbrukssektorn en förhöjd fastighetsskatt på ca 0,9 milj. euro. Utskottet konstaterade även att skattemyndigheterna följer upp hur verksamheten på gården utvecklas och om all verksamhet som idkas följer gårdsbruksskattelagens principer.

Utskottets sammansättning: ordförande Matias Ålgars (ÖSP), Johanna Smith (ÖSP), Magnus Grönholm (SLC Nyland), Runa-Britt Willberg (SLC Åboland), Lars-Johan Mattson (ÅPF), sakkunnig Holger Falck (SLC Nyland), sakkunnig Mats Nylund (SLC) samt sekreterare Jonas Laxåback.

Skogsutskottet

Skogsutskottet hade två möten under året. Ett på SLC:s kansli i februari och ett på distans i november. På mötet i februari behandlades virkesmarknaden, SLC:s planerade stadgeändring och resultatet från biodiversitetskonventionens Kunming/Montreal-möte.

På mötet i november diskuterades främst aktuella EU-frågor som restaureringsförordningen och EU:s avskogningsförordning. Dessutom diskuterades den nationella biodiversitetsstrategin och frågan om ekologisk kompensation.

Utskottets sammansättning: ordförande Niclas Sjöskog (ÖSP), Anders Lilland (ÖSP), Kristoffer Nilsson (SLC Nyland), Söderholm Winnie (SLC Åboland), Jan Salmén (ÅPF/Ålands SvF), Kenneth Påhls

(Svf Öb), Jan-Erik Ravals, (Svf Öb), Otto von Frenckell (Svf Södra Skogsreviret), Johan Hermansson (sakkunnig, SvF Väståboland), sakkunnig Mats Nylund (SLC) och sekreterare Viktor Harvio/Anders Portin.

Social- och utbildningspolitiska utskottet

Social- och utbildningspolitiska utskottet har sammankommit till tre möten under året.

AvbytarserVICEN har diskuterats under varje möte och utskottet har konstaterat att trots små utmaningar fungerar avbytarserVICEN tillfredsställande i våra svenskspråkiga områden.

Utskottet har diskuterat FPA:s reform av föräldraledighet som har medfört färre vikariehjälpSDagar till halvkostnad. Utskottet föreslår att SLC arbetar för att modern från och med graviditetspenningens början, 4 månader framåt, erhåller 50 procent rabatt på vikariehjälpSavgiften.

I och med välfärdsreformen produceras företagshälsovårdstjänster för företagare endast på privatbasis. Detta har lett till att många lantbruksföretagare valt att inte förnya sina företagshälsovårdsavtal. Lantbruksföretagarna bör dock minnas att för anställda bör man alltid ingå ett företags-hälsovårdsavtal.

Antalet generationsväxlingar minskar och är på en oroväckande låg nivå. Åtgärder för att underlätta gårdarnas generationsväxlingar efterlyses.

Utskottet har tillsammans med förbundens socialpolitiska utskott besökt LPA:s huvudkontor för att diskutera frågor i

anslutning till LPA:s verksamhet. LPA:s service till lantbrukarna presenterades och diskuterades, bland annat företagshälsovården som en resurs på gården och LPA som övervakande myndighet till avbytarservicen behandlades.

Ta hand om bonden-projektets anställda har deltagit i ett utskottsmöte för att informera om projektet och diskutera situationen på fältet. På fältet kan skönjas en form av uppgivenhet och motivationsbrist. Dock bör man minnas att de även finns gårdar som det också går bra för.

Det svenskspråkiga stödpersonsnätverket utbildar nya stödpersoner under våren 2024.

Utskottets sammansättning: ordförande Tommy Ehre (ÖSP), Mårten Strandvall (ÖSP), Johanna Wasström (SLC Nyland), Anette Blomberg (SLC Åboland), Eriksson Carina (ÅPF), sakkunnig Mats Nylund (SLC), sakkunnig Christoffer Ingo och sekreterare Helena Fabritius.

Sockerbetsutskottet

Sockerbetsutskottet höll två protokollförda möten år 2023. 2024 års branschavtal godkändes redan sommaren 2023, vilket av odlarna ansågs positivt. Intresset för sockerbetsodling är stark på SLC:s verksamhetsområde. Stödpolitiska utmaningar med tak på de minimis-stöd (transportersättning) ses av utskottet som den största bromsklossen och utmaningen för ytterligare ökad sockerbetsareal.

Odlingsssäsongen var speciell med försommartorka och ytterst blöt skördesäsong. Skördenivåerna blev aningen under medeltal och på grund av de blöta skörde-

förhållandena var mullhalten på skörden högre än normalt.

Utskottets sammansättning: Ordförande Joel Rappe (SLC Nyland), Fredrik Ström (ÖSP), Claus Blomberg (SLC Åboland), Tom Jansson (ÅPF), sakkunnig Stefan Saaristo (ÖSP) och sekreterare Christoffer Ingo.

Spannmålsutskottet

Spannmålsutskottet sammanträdde en gång under året i juni. Utskottet diskuterade ändringar i de gårdsvisa åtgärderna gällande fleråriga mångfaldsremсор och näringsväxter för pollinatörer. SLC har framfört förslag till jord- och skogsbruksministeriet som går ut på att åtgärderna borde tillåtas även på jordbruksskiften och inte endast på basskiften, så som åtgärden nu är utformad. SLC anser att man inte i onödan borde begränsa dessa åtgärder, som är viktiga för jordbruksnaturens mångfald.

Max Schulman från MTK höll marknadsöversikten. Spannmålspriserna har varit sjunkande sedan årsskiftet och den sjunkande trenden höll i sig till årets slut. EU-förslaget till hållbar användning av växtskyddsmedel (SUR-direktivet) vill minska användningen av växtskyddsmedel märkbart och kan skapa problem för växtproduktionen på sikt. En annan stor fråga är godkännandet av nya växtförädlingstekniker, till det ställer sig EU mera positivt.

Användningen av avloppsslam inom jordbruket har aktualiserats inom Spannmålsbranschens samarbetsgrupp (VYR) på grund av de höga gödselpriserna. Spannmålsuppköparna är tveksamma på grund av risken för resthalter av skadliga ämnen,

men alla är överens om att det skulle vara viktigt att lösa hindren på vägen för en ökad användning.

Utskottets sammansättning: ordförande Kim Forsman (SLC Nyland), Bengt Eklund (ÖSP), Mårten Krokfors (ÖSP), Thomas Lindholm (SLC Nyland), Johan Holmström (SLC Nyland), Peter Lindström (SLC Åboland), Lars-Johan Mattsson (ÅPF) och sekreterare Rikard Korkman.

Trädgårdsutskottet

SLC:s trädgårdsutskott sammanträdde två gånger under det gångna året. Vårens möte hölls i Åboland. Utskottet gjorde studiebesök till Veljesten kurkut, Tolfsnäs Farm och Nyborg Gård. Johanna Smith har fungerat som SLC:s trädgårdsombudsman under året.

SLC har genom tätt samarbete med MTK, jord- och skogsbruksministeriet samt andra närstående organisationer, försökt påverka och driva frågor som är viktiga för våra medlemmar. Utskottet har

under året bland annat diskuterat tillgången på odlingsunderlag av torv, ojämnt förfarande gällande byggbestämmelser, nationella stödberedningen, de höga energipriserna, den nya programperioden för CAP och konsumenternas köpbeteende.

Utskottet har på sina möten också diskuterat odlingssäsongen regionvis och kan konstateras att på friland var det utmanande med regionala variationer av torra och våta perioder. I Österbotten kom vintern tidigt och skördarbetena försvårades och avslutades i förtid för en del grönsaker på grund av frosten, vilket ledde till att volymerna av lagergrönsaker blev mindre än normalt.

En stor del av de österbottniska växthusodlarna valde att hålla en odlingspaus vintern 2022–2023 till följd av de höga energipriserna, vilket ledde till att produktionen av växthusgrönsaker kom i obalans. Den försämrade köpkraften märktes kännbart av inom hela trädgårdsektorn genom att så kallade premiumprodukter hade en sämre åtgång.

Trädgårdsutskottet höll möte i Åboland i april och gjorde samtidigt studiebesök i regionen, bland annat till Nyborg Gård.

Foto: Johanna Smith

Utskottets sammansättning: ordförande Mikael Lundell (ÅPF), Christer Finne (ÖSP), Joakim Strand (ÖSP), Stefan Skullbacka / Tomas Lindfors (ÖSP), Kaijus Ahlberg (SLC Nyland) och Oskar Ekholm (SLC Åboland) och sekreterare Johanna Smith.

Ungdomsutskottet

Ungdomsutskottet har hållit tre protokollförda möten under år 2023. Nytt för 2023 års verksamhetsår var att studentföreningarna Svenska Studenters Agro-Forst Förening r.f. och Skuffis Agrologer kallades till utskottets möten enligt det avtal som SLC slutit med studentföreningarna.

Utskottet har också i din WhatsApp-grupp kontinuerligt under året diskuterat aktuella frågor som berör unga jordbrukare. 2023 var för unga generationsväxlare ett tufft år eftersom startstöden inte kunde betalas ut enligt utlovad tidtabell. Utskottet välkomnade dock det krispaket värd cirka 11 miljoner (79 euro per ha) som av jord- och skogsbruksministeriet riktades till unga odlare.

Utskottets sammansättning: Ordförande Sören Stenroos (ÖSP), Josefin Norrback (ÖSP), Leo Klinge (SLC Nyland), Denise Ramstedt (SLC Åboland), Lisa Påvals (ÅPF), sakkunnig Joel Rappe (SLC Nyland), sakkunnig Viktor Smeds (Novia), sakkunnig Annika Ståhl (Agroforst) och sekreterare Christoffer Ingo.

Revisorer och verksamhetsgranskare 2023

Under 2023 fungerade CGR-revisor Mikael Söderlund som SLC:s revisor. Lantbrukare Gösta Lundström och diplomekonom Bo Linde fungerade som verksamhetsgranskare. Agronom Thomas Alm, merkant Ulla Eriksson och agrolog Cay Blomberg fungerade som verksamhetsgranskarnas suppleanter.

Beviljande av förtjänstecken 2023

Republikens President Sauli Niinistö har i egenskap av stormästare för Finlands Vita Ros och Finlands Lejons orden till självständighetsdagen den 6 december på förslag av SLC förlänat följande förtjänstecken:

Förtjänstkorset av Finlands Vita Ros orden (FVR Fk):

- jordbrukare Magnus Selenius, Esbo
- jordbrukare Niclas Sjöskog, Pedersöre

Förtjänstkorset av Finlands Lejons orden (FLO Fk):

- jordbrukare Bengt Eklund, Närpes.

SLC:s representation 2023

MTK:s skogsdirektion	Mats Nylund
MTK:s utskott för åkergrödor	Kim Forsman
MTK:s utskott för specialgrödor	Johanna Smith
MTK:s utskott för kött	Tomas Långgård
MTK:s utskott för mjölk	Niclas Sjöskog
MTK:s utskott för näringspolitik och företag	Thomas Lindroth
MTK:s utskott för kompetens och välmående	Mats Wikner
MTK:s utskott för miljö och mark	Thomas Antas
MTK:s nätverk, olje- och proteingrödor	Kim Forsman, Bengt Eklund
MTK:s nätverk, utsäde	Thomas Lindholm
MTK:s nätverk, malkorn	Peter Lindström, Tom Pehkonen
MTK:s nätverk, sockerbeta	Joel Rappe, Claus Blomberg
MTK:s nätverk, potatis	Kaj Hemberg, Sören Lawast
MTK:s nätverk, stärkelsepotatis	Tommy Ehrns
MTK:s nätverk, trädgård	Johanna Smith, Paul-Mårten Sjölund
MTK:s nätverk, nöt	Ola Sandberg, Hanna Westman
MTK:s nätverk, får	Emmi Nurmi, Christer Ollqvist
MTK:s nätverk, svin	Tomas Långgård, Jonny Kronqvist
MTK:s nätverk, häst	Johanna Wasström
MTK:s nätverk, fjäderfä	Kristian Bengts
MTK:s nätverk, ägg	Tobias Dahlblom
MTK:s nätverk, ekologisk produktion	Steve Nyholm, Mathias Weckström
MTK, puukauppatiimi	Viktor Harvio/Mats Holmgård/ Anders Portin
Styrgrupp för MTK:s och SLC:s biodiversitetsvägkarta	Jonas Laxåback
Arbetsgrupp för MTK:s och SLC:s biodiversitetsvägkarta, jordbruk	Rikard Korkman

Arbetsgrupp för MTK:s och SLC:s biodiversitetsvägkarta, skog	Viktor Harvio/Mats Holmgård/ Anders Portin
JSM:s nationella stödförhandlare	Mats Nylund, Thomas Antas, Jonas Laxåback
JSM:s beredningsgrupp för nationella jordbruksstöden	Jonas Laxåback, suppl. Mats Nylund
Livsmedelsverkets samarbetsgrupp för verkställande av jordbruksstöden	Jonas Laxåback, suppl. Mats Nylund
JSM:s delegation för produktionsdjurens välmående	Jonas Laxåback
JSM:s arbetsgrupp för hållbar användning av växtskyddsmedel (NAP)	Rikard Korkman
JSM:s EU-sektion för jordbruks- och livsmedelsfrågor	Jonas Laxåback, suppl. Rikard Korkman
JSM:s CAP2027 strategiarbetsgrupp	Mats Nylund, suppl. Jonas Laxåback
JSM:s CAP2027 arbetsgrupp för jordbruksstöden	Jonas Laxåback, suppl. Rikard Korkman
JSM:s CAP2027 arbetsgrupp för marknadsåtgärder	Rikard Korkman, suppl. Jonas Laxåback
JSM:s arbetsgrupp CAP2027 för landsbygdsutveckling	Bjarne Westerlund, suppl. Rikard Korkman
Övervakningskommittén för programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2023–2027	Mats Nylund
JSM:s växtskyddsdelegationen	Rikard Korkman
JSM:s växtskyddsmedelsdelegationen	Rikard Korkman
JSM:s växtsortnämnden	Rikard Korkman
JSM:s genresursdelegationen	Rikard Korkman
JSM:s rådgivningsdelegationen	suppl. Anders Rosengren
JSM:s uppföljningsgrupp för åtgärdshelheten inom markanvändningssektorn	Mats Nylund, suppl. Viktor Harvio
JSM, arbetsgruppen för hållbarhetskriterier för kött	Christoffer Ingo, suppl. Mia Wikström

JSM, Arbetsgruppen för livsmedelsladstiftning och livsmedelskontroll	Christoffer Ingo, suppl. Mia Wikström
JSM & MM Runda bordsforum för skogs- naturens mångfald	Mats Nylund
JSM & MM Runda bordsforum för klimat- sektorn	Mats Nylund
MM, arbetsgrupp för Finlands förbindelser till EU:s biodiversitetsstrategi	Anders Portin, suppl. Mats Nylund
ANM:s delegation för konsumentärenden	Mia Wikström, suppl. Jonas Laxåback
JM:s uppföljningsgrupp för förändringsbehov i Jordabalken	Mats Nylund
Livsmedelsverkets samarbetsgrupp för verkstäl- lande av jordbruksstöden	Jonas Laxåback
Livsmedelsmarknadsombudsmannens arbets- grupp för livsmedelsledjan	Rikard Korkman
Landsbygdspolitiska rådet	Rikard Korkman, suppl. Jonas Laxåback
Direktionen för gårdsbrukets utvecklingsfond	Jonas Laxåback
LPA:s styrelse	Mats Nylund, Johanna Nyman
LPA:s delegation	Thomas Antas, Birgitta Erikson-Paulson
LPA, övervakare av prövningsverksamheten	Mats Nylund
LPA, OFLA-ersättningsnämnd	Jonas Laxåback/Christoffer Ingo
LPA, delegationen för avbytarfrågor	Tommy Ehres
LPA, uppföljningsgrupp för avbytarfrågor	Tommy Ehres
LPA, ersättningsnämnd	Christoffer Ingo
Besvärsnämnden för olycksfallsärenden	Jonas Laxåback
Försäkringsdomstolens sektion för pensions- och olycksfallsärenden	suppl. Rikard Korkman
Centralskattenämnden	Holger Falck
Pensionsskyddscentralens representantskap	Mats Nylund, suppl. Jonas Laxåback
AgriHubi, styrgruppen	Stefan Saaristo, Rikard Korkman, Johanna Smith
AgriHubi, kommunikationsnätverket	Mia Wikström
Luke, styrgruppen för Joutvai-projektet	Rikard Korkman

Styrgruppen för Carbon Action	Rikard Korkman
Styrgruppen för Carbon Action Svenskfinland-projektet	Mats Nylund
Växter i följd-projektets styrgrupp	Rikard Korkman
TUOTTO-projektets styrgrupp	Rikard Korkman
Greppa Generationsskiftets projektgrupp	Mia Wikström
Styrgruppen för projektet Novia, Lantbruk 2.0	Nina Långstedt och Rikard Korkman
Rypsi Rapsi Foorumi	Rikard Korkman
Styrgruppen för Kipsi 2.0	Rikard Korkman, suppl. Maria Munck-Pihlgren
ETT, ETU, djurhälsovårdens ledningsgrupp	Kristian Westerholm
ETT, SIKAVA-arbetsgrupp	Alexander Backlund
ETT, NASEVA-arbetsgrupp	Ola Sandberg
Spannmålsbranschens samarbetsgrupp VYR	suppl. Rikard Korkman
Finnish Agri-Agency for Food and Forest Development FFD, styrelsen	Mats Nylund
Svenska lantbrukssällskapens förbund, styrelsen	suppl. Mats Nylund
Föreningen Matinformation r.f., styrelsen	Jonas Laxåback
Pro Luomu, styrelsen	suppl. Rikard Korkman
Inhemska trädgårdsprodukter r.f., styrelsen	Johanna Smith
Töitä Suomesta Oy, advisory board	Johanna Smith
Branscharbetsgruppen för trygg rekrytering	Johanna Smith
Trädgårdsförbundet, Tag GlobalG.A.P. effektivt i bruk, projektets styrgrupp	Johanna Smith
Jordägarnas värderingscentral, styrelsen	Mats Nylund
Walter Ehrströms stiftelse, styrelsen	Mats Nylund
Raisio Abp, förvaltningsrådet	vice ordf. Holger Falck
Andelslaget Nylands Mat	ordf. Rikard Korkman
Polar Oats, styrelsen	ordf. Rikard Korkman
Styrgruppen för Faktagaffeln	Mia Wikström
Projektgruppen för Närmatsdagen	Mia Wikström

Projektgruppen för Öppna ekologiska gårdar på Naturens dag	Mia Wikström
Styrgruppen för landsbygdens stödpersonnätverk	Mia Wikström
Uppföljningsgruppen för METSO-programmet	Nina Långstedt
Nationella IPBES-arbetsgruppen	Viktor Harvio, suppl. Rikard Korkman
PEFC Finland – Finlands skogscertifiering rf, styrelsen	suppl. Viktor Harvio/Anders Portin
Västra skogscertifieringskommittén	Viktor Harvio/Anders Portin
Landskapens skogsråd, Nyland	Henrik Holmberg (Skogsreviret), suppl. Anders Wasström (SLC Nyland)
Landskapens skogsråd, Österbotten	Anders Lillandt (ÖSP), Tomas Långgård (ÖSP), Jan Slotte (Svf Österbotten), Kenneth Påhls (Svf Österbotten)
Finlands avdelning av NBC	Mats Nylund (vice ordf.), Jonas Laxåback
NBC:s arbetsutskott	Christoffer Ingo
NBC:s utskott för klimat och energi	Rikard Korkman
NBC:s försörjningsberedskapsgrupp	Mats Nylund
NBC, Nordiska Skattemötet	Mats Nylund
NBC:s utskott för landsbygdens digitalisering	Rikard Korkman
NBC:s utskott för nordiska kostråd	Mia Wikström
Nätverket Baltic Farmers Forum on Environment	Rikard Korkman
Styrgruppen för nordiska mattävlingen EMBLA	Mia Wikström
NYFA, Nordic Young Farmers Association	Christoffer Ingo
Stödgruppen för husdjursombudsmannen i Bryssel	Jonas Laxåback

Anställda vid SLC och Landsbygdens Folk 2023

SLC:

Position	Namn, titel	Anställd
Verksamhetsledare	Jonas Laxåback, agronom AFM	1.9.2010
Ombudsman (deltid)	Rikard Korkman, AFM	1.10.1997
Lantbrukspolitisk sakkunnig	Christoffer Ingo, tradenom	2.5.2022
Skogsombudsman	Viktor Harvio, forstmästare	20.4.2020–24.2.2023
Skogsombudsman	Mats Holmgård, AFM-stud.	15.3–31.8.2023
Skogsombudsman	Anders Portin, forstmästare	1.4.2019, tjänstledig 1.1.2020–31.8.2023
Kommunikationschef	Mia Wikström, PM	1.8.2008
Förbundsekonom	Gunilla Johansson, stud.merk.	1.1.1990
Administrativ assistent	Margita Törnroth, stud. merk.,	1.1.2018

SLC:s trädgårdsbevakning har genomförts som köptjänst och har under 2023 skötts av ÖSP:s trädgårdsombudsman Johanna Smith.

Under sommaren 2023 var Cecilia Nyholm, magisterstuderande vid Agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet, högskolepraktikant under maj till augusti på SLC:s kansli. Förutom varierande administrativa och kommunikativa uppgifter arbetade Nyholm även med olika frågor inom lantbrukets intressebevakning och Kocka inhemskt-konceptet

COPA:s presidium	Mats Nylund
COPA-COGECA:s arbetsgrupper (Working Groups)	
- Flowers and Plants	Johanna Smith
- Fruits and vegetables	Johanna Smith
- Honey	Stanislav Jas
EU:s rådgivande kommitté, trädgård	Johanna Smith
EU-kommissionens marknadsobservatorium för socker	Erik Perklén
EU-kommissionens marknadsobservatorium för frukt och grönsaker, undergrupp tomater	Jonathan Nordberg
SLC:s representant i CEJA	Joel Rappe

Anställda vid SLC och Landsbygdens Folk 2023

SLC:

Position	Namn, titel	Anställd
Verksamhetsledare	Jonas Laxåback, agronom AFM	1.9.2010
Ombudsman (deltid)	Rikard Korkman, AFM	1.10.1997
Lantbrukspolitisk sakkunnig	Christoffer Ingo, tradenom	2.5.2022
Skogsombudsman	Viktor Harvio, forstmästare	20.4.2020–24.2.2023
Skogsombudsman	Mats Holmgård, AFM-stud.	15.3–31.8.2023
Skogsombudsman	Anders Portin, forstmästare	1.4.2019, tjänstledig 1.1.2020–31.8.2023
Kommunikationschef	Mia Wikström, PM	1.8.2008
Förbundsekonom	Gunilla Johansson, stud.merk.	1.1.1990
Administrativ assistent	Margita Törnroth, stud. merk., yrkesexamen/publikationsgrafik	1.1.2018

SLC:s trädgårdsbevakning har genomförts som köptjänst och har under 2023 skötts av ÖSP:s trädgårdsombudsman Johanna Smith.

Under sommaren 2023 var Cecilia Nyholm, magisterstuderande vid Agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet, högskolepraktikant under maj till augusti på SLC:s kansli. Förutom varierande administrativa och kommunikativa uppgifter arbetade Nyholm även med olika frågor inom lantbrukets intressebevakning och Kocka inhemskt-konceptet

Landsbygdens Folk:

Position	Namn, titel	Anställd
Chefredaktör	Staffan Pehrman, agrolog (YH), pol. kand.	1.3.2020, föräldraledig 1.9.2022–28.2.2023
Redaktör		1.4.2018–29.2.2020
Redaktionssekreterare	Mikael Lampén	1.9.1999
Redaktör	Christoffer Thomasfolk, pol.mag.	9.5.2011
Redaktör	Nicolas von Kraemer, fil. mag.	19.4.2022
Key Account Manager	Jarmo Lampola	9.12.2019
Annonsssekreterare	Kiiku Behm-Ikäläinen	21.11.2001

Foto: SLC

SLC:s tjänstemän samlades till tjänstemannadagar i västra Nyland och besökte bland annat Krämars gård i Ingå.

SLC-tjänstemännen samlades till tjänstemannadagar i västra Nyland

Årets tjänstemannadagar gick av stapeln i västra Nyland 9–10 juni. Under tjänstemannadagarna samlas anställda från både centralförbundet och producentförbunden till gemensamt program, gårds- och företagsbesök och umgänge.

På programmet stod besök på Jeggars gård där SLC Nylands fullmäktigeordförande Hanna Westman och maken Rickard Backman tog emot gruppen. På Västankvarn gård fick tjänstemännen besöka ladugården, försöksstationen och ta

en titt på odlingsförsöken under ledning av VD Magnus Grönholm och NSL:s Patrik Erlund.

På Krämars gård i Ingå presenterade Nina Långstedt gårdens verksamhet och den nya torken. Programmet bjöd även på föreläsning och miniworkshops om arbetsvälbefinnande och stresshantering med Daphne Jensen.

Tjänstemannadagarna avslutades med gårdsbesöket på Lill-Breds i Ingå där Gustav Hildén presenterade bär- och grönsaksodlingen.

Aktuellt inom organisationen

Det nya medlems- och prenumerationsregistret togs i bruk

Arbetet med att ta fram ett nytt medlemsregister för producentförbundens medlemmar samt prenumerationsregister för Landsbygdens Folks prenumeranter inleddes under hösten 2022 då den tidigare registerleverantören meddelade att supporten upphör för det tidigare registret vid utgången av december 2022.

Det nya medlemsregistret för producentförbundsmedlemmar togs i bruk under våren 2023, då även de första medlemsfakturorna sändes ut. Arbetet med att fortsätta utveckla medlemsregistret och ta i bruk fler funktioner fortgick under året.

Det nya prenumerationsregistret tog tid att bygga upp. På grund av det försenades faktureringen och en del fakturor blev felaktiga. Arbetet med prenumerationsregistret fortsätter och faktureringen av 2023 års fakturor släpar ännu delvis efter.

MTK Hankinnat ger medlemsrabatter

MTK Hankinnats medlemsrabatter som lanserades för SLC-medlemmar under 2021 har utvecklats aktivt och finns för bland annat person- och transportbilar, industrivaror, verktyg, byggnadsmaterial, maskiner, reservdelar, däck och möbler. Avsikten är att medlemsrabatterna för medlemmar i MTK, MHY, SLC och SVF ska gynna aktiva jord- och skogsbrukares företagsverksamhet och dess lönsamhet.

Under MTK Hankinnats fjärde verksamhetsår låg fokus på att lansera nya medlemsförmåner åt medlemmarna. Under 2023 lanserade MTK Hankinnat nio nya rabatter, bland annat Woikoski, Skoda, IKH och tre företag som erbjuder solenergilösningar.

Dataöverföringsarbetet för att erbjuda MTK Hankinnats förmåner åt skogsägarmedlemmar i de svenska skogsvårdsföreningarna fortsätter även framöver.

Intressebevakningen 2023

SLC:s viktigaste resultat från intressebevakningen under 2023:

För de gröna näringarnas och landsbygdens livskraft:

- Cirka 70 olika utlåtanden till riksdagen och ministerierna
- Aktiv bevakning av och påverkan på regeringsprogrammet, som är det viktigaste styrdokumentet för politiken under regeringsperioden
- Aktiv påverkan att beredningen av inlösningslagen framskrider
- Arbetet med att ta fram MTK:s och SLC:s biodiversitetsfärdplan fortsatte

- Aktiv påverkan på aktuella lagstiftningsprojekt om biologisk mångfald:

- Påverkat EU:s restaureringsförordning och biodiversitetsstrategi i rätt riktning

- Påverkat Finlands biodiversitetsstrategi i rätt riktning

- Modell för markarrendekontrakt för solkraftspark på svenska

- SLC var aktivt i rovdjurspolitiken, särskilt i vargfrågan, och drev på behovet av lagändringar för att kunna reglera vargstammen.

- Aktivt skolarbete gentemot barn och unga: Kocka inhemskt-konceptet förverkligades på svenska och nya skolaffischer om matens och skogsprodukternas väg. SLC medverkar i Matskolan-samarbetet.

Den 10 augusti 2023 höll SLC ett första möte med Sari Essayah som tillträtt som jord- och skogsbruksminister den 20 juni. I träffen deltog (från vänster) lantbrukspolitiskt sakkunnig Christoffer Ingo, SLC:s vice ordförande Thomas Antas samt ordförande Mats Nylund.

Foto: Iina Mattila

- Aktivt arbetet för att stärka de finlandssvenska naturbruksutbildningarna
  - Samarbete med naturbruksutbildarna via naturbruksplattformen som SLC koordinerar
  - Den av SLC beställda utredningen om naturbruksutbildningarna av Kaj Suomela togs väl emot av utbildarna och gav svallvågor
  - Kommunikationens stöd för intressebevakningen, bl.a. 21 pressmeddelanden och aktiv marknadsföring.

Jordbruks- och trädgårdssektorn:

- Ett bra regeringsprogram för jordbrukarna och trädgårdsproducenterna
  - “Under regeringsperioden fattas inga nationella beslut som medför ökade kostnader för jordbruket.”
  - Regeringen ser över konkurrenslagen, livsmedelsmarknadslagen, lagen om offentlig upphandling på basen av den parlamentariska MAKA-arbetsgruppen för bedömning av jordbrukets resultat- och utvecklingsutsikter
  - Höjning av jordbrukets utjämningsreservering från 13 500 € till 25 000 € per år
  - Inga nedskärningar i jordbrukarnas stöd i regeringförhandlingarna trots att den offentliga ekonomin balanserades med 6 miljarder euro.
  - Inga nedskärningar av statens andel i jordbrukarnas pensionsförsäkringspremier (hade betytt högre obligatoriska och lagstadgade pensionsförsäkringsavgifter)
  - Inga nedskärningar av statens andel av jordbrukarnas lagstadgade olycksfallsförsäkringsavgift (hade inneburit högre lagstadgade avgifter)

- Ta hand om bonden-projektet blir permanent
  - Odramatisk nationell stöduppbyggnad för 2024. SLC:s spår syns i stödnivåerna gällande nöt och får på C-området
  - Balanseringsåtgärder mot jordbruket och stödnedskärningar kunde avväjas under 2023
  - Lag om värdering av tillgångar i beskattningen 19 §. Ändringsförslaget återtog av regeringen.
  - Ständig diskussion på olika nivåer kring livsmedelskedjans funktion.
  - Ändring av betalningstiden för trädgårdsprodukter i livsmedelsmarknadslagen. SLC har prövat detaljhandels agerande hos nämnden för god handelssed
  - SLC beställde PTT-utredning om stöd och marknadsutvecklingen på Åland och i yttre skärgården
  - Regeringen riktade kostnadsersättningsstöd till primärproduktionen för höjda energi- och gödselkostnader (28 miljoner euro betalades till 13 000 gårdar)
  - Regeringens krisstöd till unga jordbrukare (11 miljoner euro)
  - Uppvaktning av riksdagsledamöter på Riksdagens trädgårdsdag 15.9.2023 tillsammans med Handelsträdgårdsförbundet
  - SLC:s sjunde ungdomsutbildning slutfördes under året.

Skogssektorn:

- Ett bra regeringsprogram för skogsägarna
  - Skogsavdraget som belönar aktivt skogsbruk höjs med 15 procentenheter
  - Påverkan så att EU:s restaureringsförordning och avskogningsförordning tog

steg i rätt riktning. SLC demonstrerade tillsammans med MTK i Bryssel 1.6.2023 för realism och förnuft i EU:s beslutsfattande när det gäller skog.

- Påverkan på METKA-stödsystemet, som ersatte det tidigare KEMERA-stödet, bl.a. så att byråkratin för skogsägaren minskade

- Med MTK lyfte SLC skogsbrukets roll och skogarnas mångsidiga användning via kampanjen Skogsmarschen

Intressebevakning: Politik

Riksdagsvalsprogrammet Ett tryggt Finland

De gröna näringarna behövs mer än någonsin. Det slog SLC fast i sina målsättningar för ett tryggt Finland inför riksdagsvalet som hölls den 2 april 2023. Målet är ett lönsamt jordbruk med en fungerande marknad i en rättvis livsmedelskedja samt ett livskraftigt skogsbruk som har förutsättningar att skapa välbstånd för hela landet.

I en omvärld kantad av krig och globala kriser efterlyste SLC satsningar på Finlands jord- och skogsbruk och på bioekonomin för att trygga primärproduktionen, försörjningsberedskapen och Finland som välfärdsstat.

SLC framhöll att primärnäringarna måste ha ekonomiska verksamhetsförutsättningar, långsiktiga spelregler och det behövs även respekt för den grundläggande rätten att äga och bruka jorden och skogen. En hållbar utveckling av primärnäringarna förutsätter att såväl ekonomiska, ekologiska, sociala som kulturella aspekter beaktas påminner SLC.

SLC:s målsättningar för riksdagsvalet 2023 publicerades på både svenska och finska på webbplatsen slc.fi/riksdagsval2023 samt slc.fi/eduskuntavaalit2023. I programmet ingick konkreta målsättningar och förslag för både jordbruks- och trädgårdsproduktionen, skogsbruket och landsbygden. Programmet distribuerades till partier och partiernas materialbanker för riksdagsvalskandidater. SLC lyfte även fram viktiga lyft från programmet genom en adventskalender på sociala medierna.

Aktiv påverkan på regeringsprogrammet

Regeringsförhandlingarna under regeringssonderare Petteri Orpos ledning inled-

Foto: Mia Wikström

SLC och MTK uppvaktade regeringsförhandlingarna utanför Ständerhuset den 3 maj 2023. SLC:s vice ordförande Thomas Antas (till höger) samt MTK:s ordförande Juha Marttila (mitten) överräckte organisationernas hälsning om mat, säkerhet och välfärd till regeringssonderare Petteri Orpo (till vänster).

des i slutet av april. Den 3 maj uppvaktade MTK och SLC regeringsförhandlingarna utanför Ständerhuset med producentorganisationernas förslag till regeringsprogrammet med huvudbudskap om mat, säkerhet och välfärd.

Många av regeringsförhandlingarna stannade till och lyssnade in MTK:s och SLC:s budskap, bl.a. alla de förhandlande partiernas ordföranden Petteri Orpo (Saml.), Riikka Purra (Sannf.), Anna-Maja Henriksson (SFP) och Sari Essayah (Kd) som även svarade producentorganisationerna med egna anföranden. Organisationerna bjöd även regeringsförhandlingarna på vägfärd i form av inhemskt rågbröd.

Regeringsförhandlingarnas jord- och skogsbruksarbetsgrupp hörde i april-maj även olika sakkunniga för att bilda sig en lägesbild över situationen inom jord- och

skogsbruket samt trädgårdssektorn. Även SLC kallades till gruppen och verksamhetsledare Jonas Laxåback gav sakkunnigutlåtande om jordbruket och skogsbruket och trädgårdsombudsman Johanna Smith om trädgårdssektorn.

Flera av regeringsförhandlingarna som medverkade som partiernas representanter i olika arbetsgrupper, bland andra Sandra Bergqvist, Thomas Blomqvist, Anders Norrback, Mats Nylund, David Pettersson och Anders Portin, kan bedömas ha en god kunskap om SLC:s målsättningar i regeringsförhandlingarna 2023.

Statsminister Petteri Orpos regeringsprogram

Efter att regeringssonderare Petteri Orpo presenterade sitt regeringsprogram i juni konstaterade SLC att programmet ger goda

förutsättningar för det finländska jord- och skogsbruket och landsbygdsnäringarna. SLC och MTK arrangerade tillsammans i inledningsskedet av regeringsförhandlingarna en viljeyttring utanför Ständerhuset den 3 maj.

Verksamhetsledare Laxåback och trädgårdsombudsman Smith gavs även möjlighet att ge sina synpunkter på sektorernas utmaningar till den förhandlingsgrupp som beredde jordbruksdelen i regeringsprogrammet.

Trädgårdsombudsman Johanna Smith gav trädgårdssektorns hälsning om branschens utmaningar till regeringsförhandlingarna den 11 maj 2023.

I regeringsprogrammet poängteras jordbrukets lönsamhet och att den nationella skogspolitiken måste stärkas. Regeringen vill även trygga matproduktion i landet, genom att stärka producenternas ställning i livsmedelskedjan. Programmet innehåller även starka skrivningar som stärker markägarnas rättigheter, vilka haft kraftig motvind under den tidigare regeringen. I regeringsprogrammet finns också ett löfte om att inga sådana beslut ska fattas under regeringsperioden som kommer att öka kostnaderna för jordbruket.

Regeringsprogrammet tar även fasta på den parlamentariska så kallade MAKArbetsgruppens rapport som identifierat behovet av att revidera livsmedelsmarknadslagen, konkurrens- och upphandlingslagen samt förbättra livsmedelsmarknadsombudsmannens rätt till information. De här lagförändringarna är helt nödvändiga för att stärka jordbrukarnas ställning på marknaden och få en bättre balans i livsmedelskedjan. SLC har stött MAKArbetsgruppens slutsatser och även bidragit med konkreta förslag till arbetsgruppen.

Regeringen vill att jordbruksstöden bättre ska riktas till aktiv produktion via en uppdatering av Finlands CAP-plan. Detta är också något som diskuterats i SLC:s styrelse och i SLC:s utskott. Trots utmaningarna för landets ekonomi så riktades inga direkta besparingar till jordbruket men anslagen för landsbygdsutveckling kommer att minska under åren 2025–2027.

SLC har i olika sammanhang påtalat att Finland bör öka livsmedelsexporten och detta tar även regeringen fasta på genom ett tillväxtprogram som utgår från den

potential som finns i våra finska rena livsmedel. Regeringsprogrammet identifierar även behovet av forskning, innovation och utveckling, vilket SLC ser som avgörande för lantbrukets utveckling.

SLC har under en längre tid arbetat för att ta hand om bonden-projektet, som stöder jordbrukarnas ork och arbetsförmåga, ska bli bestående, vilket nu även förverkligas av den nya regeringen.

I regeringsprogrammet betonas även tillgången till strötorv och torv som väx-tunderlag. Dessa åtgärder är avgörande för djurhälsa och livsmedelshygien. Utredningsarbetet för att grunda en sjukdomsfond för husdjurssektorns smittsamma sjukdomar fortsätter och regeringen följer också upp den nya lagen om djurväl-färd.

Den tidigare regeringen fick kompromissa då det gäller husdjurssektorns fosforundantag och i regeringens linjeringar så ändras detta så att den igen blir bestående, vilket kommer att sänka jordbrukets kostnader.

SLC har även tidigare arbetat för att höja jordbrukets utjämningsreservering. Den kommer nu att höjas från 13 500 euro till 25 000 euro. För ungas startbidrag föreslås en sänkning av företagarinkomsten, vilket SLC även tidigare påtalat.

Gällande vargen så lyfts den stamvårdande jakten fram samt att rovdjurspolitiken ska skötas så att den har en social acceptans. Stamvårdande jakt på stora rovdjur tryggas genom lagstiftningen. Det arbete som redan inletts för att möjliggöra stamvårdande jakt på varg fortsätter i enlighet med riksdagens beslut. Positivt är även att skarven och den vitkindade gåsen

flyttas under jaktlagen och onödiga jaktbe-gränsningar på dem slopas. Samtidigt ska regeringen se till att näringsidkare får en rättvis ersättning för skador.

Regeringsprogrammet tar fasta på ett aktivt skogsbruk där markägarna har en stark beslutanderätt. Regeringen inför inte be-gränsningar för avverkningar, men tänker se om det finns möjligheter att förlänga skogens omloppstid så att skogen får växa längre innan den avverkas. Regeringen kommer även att ingripa i alltför kraftiga gallringar.

Friska, växande skogar skapar jobb och välstånd och motverkar klimatförändringen. Med detta i tanke är det beklagligt att regeringen gör nedskärningar i METKA-programmet som stimulerar skogsägarna till aktiv plantskogsskötsel och skogsvård. Däremot är det bra att anslagen för både Metso- och Helmi-programmen, som stöder frivilliga satsningar på skydd av skog och livsmiljöer, hålls på en god nivå.

Regeringsprogrammet innehåller kraftiga ställningstaganden för att stärka Finlands position i EU:s skogspolitik. Finland måste ha en bättre framförhållning och påverka förslag och beslut i ett tidigt skede i lagberedningsprocessen.

SLC har länge yrkat på att skogsavdraget som belönar aktiva skogsägare måste höjas. Detta finns nu inskrivet i regeringsprogrammet och tyder på att regeringen ser en koppling mellan aktivt skogsbruk, god ekonomi och långsiktigt klimatarbete.

Regeringen kommer även att revidera inlösningslagen. SLC har upprepade gånger poängterat behovet av att modernisera inlösningslagen för att stärka markägarnas rättigheter och egendomsskyddet.

Den nationella stöduppgörelsen för 2024

I och med att de nationella stöden är en del av Finlands CAP-plan som trädde i kraft vid årsskiftet 2023 så följer de nationella stöden de skrivningar som finns i CAP-planen gällande målsättningar och stödhelheter. I statsbudgeten för 2024 har statsmakten reserverat 350 miljoner euro för nationella stöd. Inga större förändringar gjordes i den överenskommelse som ficks efter årsskiftet jämfört med stöduppgörelsen för 2023. SLC fick igenom en nivåjustering av stöden till nöt och färsektorn vilket även var SLC:s styrelses linjering. De riktade stödlösningarna som hade koppling till husdjurssektorn och specialväxtodlingen för att trygga produktionen efter Rysslands anfallskrig mot Ukraina togs bort för 2024.

En av de mer utmanande förhandlingsdelarna var hur stärkelsepotatissektorn kan kompenseras för skördeskadorna som sektorn drabbats av som en följd av den regniga hösten 2023. Jord- och skogsbruksministeriet påtalade att man inte har resurser att bygga upp nya stödsystem för att direkt kompensera stärkelsesektorn och de stödredskap som EU gett medlemsländerna för att underlätta de sektorer som berörts av olika effekter av Rysslands anfallskrig inte passar in på en omfattande skördeskada.

Den kompromiss som nåddes i denna fråga gav att stärkelseproducenterna på C-området för odlingsarealen för 2023 erhåller ett förhöjt arealstöd. För stärkelseproducenterna på AB-området höjs det produktionskopplade stödet i den kommande förändring Finland föreslår

till CAP-planen och denna förhöjning gäller hela programperioden ut. För stärkelsepotatisens del så reserveras även ett separat anslag för grundandet av producentorganisationer. Denna kompromiss är en blandning av det nationella stödet och EU-finansierade stöd, vilket gör kompromissen stödpolitiskt utmanande.

Då det gäller SLC:s specialfrågor till de nationella förhandlingarna för 2024 hade SLC lyft fram att unga i sammanslutningar bör ha rätt att få nationellt arealstöd till unga jordbrukare, stödutbetalningstidtabellen för 2024 bör revideras, taket för de minimis-stöd bör höjas från nuvarande 20 000 euro under en tre års period och att statsmakten bör bygga upp en fond för bekämpning av och ersättning för växtsjukdomar och skadeinsekter som växthussektorn kan beröras av. Alla fyra förslag har ingående behandlats under berednings- och förhandlingsprocessen med jord- och skogsbruksministeriet. Dock har detta inte resulterat i konkreta förändringar till 2024.

EU-valet skymtar våren 2024 – beredning av valprogram

Under hösten inledde SLC arbetet med ett valprogram inför EU-valet den 9 juni 2024. Det stundande EU-valet bedöms bli viktigt för jord- och skogsbrukets framtid och det är avgörande att dels de finska MEP:arna, men även nästa EU-parlament i stort, har ett starkt kunnande om jord- och skogsbruket.

Klimatuppvärmningen, pandemin och Rysslands anfallskrig på Ukraina har tydligt visat att hela EU måste öka sin självförsörjningsgrad och minska beroen-

det av fossil importenergi. Den nuvarande gemensamma jordbrukspolitiken CAP har planerats under andra omständigheter och den de facto minskar vår matproduktion. SLC:s EU-valprogram offentliggörs våren 2024.

SLC och MTK tog fram färdplan för jordbruks- och skogsnaturens mångfald

Beredningen av MTK:s och SLC:s biodiversitetsfärdplan inleddes under början av 2022 och beslutet om utarbetande av den togs under sommaren 2022. Färdplanen för både jordbruksnaturens och skogsnaturens mångfald blev färdig 2023 och offentliggjordes slutligen i februari 2024.

Med undantag för medlemsenkäten svarade Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral och Helsingfors universitet tillsammans för alla faser av jordbruksavsnittet. För skogsbrukets del utfördes den första och andra fasen av Naturresursinstitutet och den tredje fasen av Pellervo ekonomiska forskningsinstitutet. Pellervo ekonomiska forskningsinstitutet bidrog med utformning och utvärdering av enkäterna för både jord- och skogsbruk. Utöver forskningsorganisationerna fick organisationerna hjälp av en styrgrupp som sammanträdde tre gånger och i denna grupp deltog Livsmedelsindustriförbundet, jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet och WWF Finland.

Granskningen jämför tre olika utvecklingsstigar med olika ambitionsnivå, vilka sträcker sig till 2050: fortsätter som nu (WEM-scenariot), försämringen av jordbruksnaturen stoppas med måttliga tilläggsåtgärder (WAM1) och jordbruksnaturen

förbättras med betydande tilläggsåtgärder (WAM2). Alla scenarier grundar sig på de antaganden som finns i jordbrukets klimatvägkarta som publicerades 2020 visavi Finlands befolkningens mängd, inhemsk efterfrågan på livsmedel och utrikeshandel, prisutveckling för produkter och insatser, produktivitetsutveckling samt jordbrukets struktur- och koncentrationsutveckling. Scenarierna avviker från varandra i fråga om arealer för biodiversitetsområden, åkeranvändning och jordbrukspraxis, bland annat användningen av växtskyddsmedel. Bedömningen av scenarierna utförs på basen av fyra indikatorer: markorganismer, fåltfåglar, bin och områden med betydande naturvärden, så kallade High Nature Value-områden.

För att stoppa försämringen av jordbruksnaturens mångfald före 2030 krävs det, utöver nuvarande styrmedel i Finlands CAP-plan, att vi tar i bruk nya styrmekanismer eller verkställer nuvarande mekanismer i större omfattning. I WAM1-scenariet är större arealer av kulturbiotoper, naturvårdsvallar och kantzoner de mest centrala och effektiva åtgärderna som främjar biodiversiteten. Särskilt pollinerande insekter gagnas dessutom av en ökning av arealerna för jordförbättrings- och pollinerarväxter samt blomsterremsor. Växtföljderna blir mångsidigare genom att öka arealerna för avbrottsgrödor, trädor och vallar. Åtgärderna leder till att biodiversiteten förbättras särskilt mellan nuläget och 2030, varefter situationen förbättras eller hålls på samma nivå till 2050. Jordmånens biodiversitet når en svacka vid 2030 och återhämtar sig till nuvarande

nivå till 2050. Jämfört med arealerna 2022 kräver en tilläggsatsning på hejdandet av biodiversitetsförlusten 54 miljoner euro per år till 2030 och 64 miljoner euro per år till 2050. Scenariots totalkostnad är 380 miljoner euro till 2030 och cirka 1,7 miljarder euro till 2050.

Utgående från scenariobetraktelsen kan man konstatera att det är möjligt att vända biodiversitets- utvecklingen i jordbruksmiljö till det bättre genom målmedveten verksamhet och tillräckliga resurser, samtidigt som den inhemska matproduktionen utvecklas. För detta behövs ett starkt stöd av hela det finländska mat-systemet. De nuvarande produktionsvolymerna kan bevaras, även om en betydande andel av jordbruksmarken skulle styras till produktion av miljönytta. I till exempel WEM2-scenariet minskar den åkerareal som används för matproduktion till 1,5 miljoner hektar, vilket är tillräckligt för att tillfredsställa efterfrågan på inhemska baslivsmedel, då teknologin och produktiviteten utvecklas, såvida prognoserna för befolkningsutveckling håller streck.

Fyra olika forskarrapporter gjordes som grund för de skogliga delarna av biodiversitetsfärdplanen, två av Luke och två av PTT. En av Lukes rapporter redogör för och utvärderar fyra olika scenarier för skogsskötsel. Granskningen bedömer biodiversitetsnyttan av naturvårdsbetonad skogsvård i ekonomiskog och dess effekter på trädbeståndets utveckling i skog som används för virkesproduktion och skogsbrukets lönsamhet. Utöver naturvårdsåtgärder i ekonomiskog granskas även effekterna av en ökning av skyddsområden. Gransk-

ningen omfattar privatskogarna (med undantag för norra Lappland och Åland) och sträcker sig till 2100. Jämförelsen består av fyra scenarier: grundscenario 1 (SK1) med de PEFC-kriterier som tillämpades 2022, grundscenario 2 (SK2) med de PEFC-kriterier som togs i bruk 2023 och två biodiversitetsscenarioer (SK3) och (SK4), där de effektiverade naturvårdsåtgärdernas intensitet och den skyddade skogsarealens andel avvek från varandra.

I virkesproduktionsskog kan man med naturvårdsåtgärder på ett betydande sätt påverka strukturdrag som är viktiga för skogens mångfald under de kommande 30 åren: andelen lövträd kan öka betydligt, mängden död ved kan öka till en nivå nära 10 m³/ha och antalet naturvårdsträd kan fördubblas jämfört med nuläget. Utökad skydd av skog är det effektivaste, men samtidigt också det dyraste sättet att öka strukturdrag som främjar mångfald i skogen.

Färdplanens medlemsundersökningar visar att mer än 80 % av jordbrukarna och skogsägarna anser att det är viktigt att de tryggar naturens mångfald i sin egen verksamhet. Det finns med andra ord ett behov av färdplanen och av fortsatt utveckling. Med färdplanen eftersträvar MTK och SLC en omställning som är förutsägbar, kontrollerad och upplevs som acceptabel när det gäller förändringar i organisationernas verksamhet och i det praktiska jord- och skogsbruket. Färdplanens scenarionalyser visar att naturens tillstånd kan förbättras, men att kostnaderna inte kan läggas på jord- och skogsbrukarnas ansvar.

För att verkställa färdplanen behövs

alla som är verksamma i MTK-SLC-organisationerna, vilket förutsätter att vi förbinder oss vid gemensamma mål och att vi bär ansvar i enlighet med vår roll. Centralförbundens uppgift är att skapa förutsättningar för den praktiska verksamhet som utförs regionalt och lokalt, vilken stöder våra medlemmar i sina beslut gällande jord- och skogsbruk. Verkställigheten kommer att ta tid, eftersom målen uppställs och åtgärderna utförs steg för steg. Då vi går vidare i etapper, tryggar vi att förändringarna är hanterbara, samtidigt som vi förbättrar förutsättningarna och möjligheterna att utveckla verksamheten.

Växtskyddsarbetsgruppen för frukt- och frilandssodling

Den så kallade växtskyddsarbetsgruppen för frukt och frilandsgroddor har sammanträtt regelbundet under de senaste åren under ledning av SLC. Ett möte ordnas en gång per år med Kemikalie- och säkerhetsverkets (Tukes) experter för att diskutera tillgången av växtskyddsmedel för specialgrödor, behovet av nödlov med mera. I gruppen ingår cirka 10–15 personer odlare och experter från producentorganisationerna SLC och MTK, trädgårdsrådgivningen, jord- och skogsbruksministeriet, Frukt- och Bärödlarnas förbund med flera.

Frågan kräver specialbevakning då tillgången på växtskyddsmedel blir allt mindre, speciellt för specialodlingen, och kan riskera de investeringar och satsningar som gjorts bland odlarna och även hela den inhemska produktionen av vissa specialgrödor på sikt.

SLC aktivt om nordiska kostråden

Sedan hösten 2022 har SLC varit aktivt med anledning av revideringen av de nordiska näringsrekommendationerna (NNR). SLC har även deltagit i det utskott inom NBC som aktiverade sig för att de nordiska producentorganisationerna gemensamt starkare skulle kunna påverka de nordiska matfrågorna.

De nordiska näringsrekommendationerna publicerades första gången 1980 och uppdateras vart tionde år. De nuvarande nordiska rekommendationerna publicerades 2012 och revideringen av de finska rekommendationerna utgår från NNR.

Särskilt de norska, svenska och danska producentorganisationerna och närstående partners har aktivt kommenterat de hundratalens olika bakgrundsartiklar till NNR som gavs offentlighet under vintern 2022–23. Producentorganisationerna har förhållit sig kritiskt till att många bakgrundspapper och särskilt hållbarhetsaspekter utvärderats med ideologiskt färgade glasögon och att livsmedelsproduktionen betraktats på ett alldeles för onyanserat sätt. Bakgrundsrapporterna beaktade inte heller ländernas möjlighet att producera livsmedel eller självförsörjning.

NNR 2023-rapporten, som låg till grund för revideringen av näringsrekommendationerna, sändes på öppen remissrunda den 31 mars – 25 juni och även SLC gav ett omfattande utlåtande som förhöll sig kritiskt och betonade att näringsrekommendationerna måste beakta våra finländska förhållanden och förutsättningar för matproduktion, självförsörjning av livsmedel och matkultur beaktas.

Den 20 juni lanserades de nya Nordiska näringsrekommendationerna 2023, varefter det landsvisa revideringsarbetet av nationella kostråden tar vid. Varken MTK eller SLC fick representation i Statens näringsdelegation trots aktivt påverkansarbete. De nya nationella rekommendationerna kommer att publiceras i oktober-november 2024.

Trädgårdsdagen i riksdagen

Trädgårdsdagen i riksdagen ordnades den 15 september i samarbete med Handelsträdgårdsförbundet. Den inhemska växthusodlingen är viktig för försörjningsberedskapen och växthusodlarna vädjade till riksdagsledamöterna att fatta beslut som stöder företagets framtidsutsikter och kontinuitet så att växthusodlarna även i fortsättningen kan producera ren finländsk

mat och att trädgårdssektorn har en förutsägbar verksamhetsmiljö. Trädgårdsdagen besöktes av många riksdagsledamöter, assistenter och riksdagens personal.

EU-frågor präglade skogspolitiska bevakningen

Den skogliga intressebevakningen sköttes av skogsombudsman Viktor Harvio fram till slutet av februari då han övergick till nya utmaningar. Mats Holmgård tog över uppdraget som skogsombudsman från och med den 15 mars fram till slutet av augusti, då Anders Portin återvände till arbetet som skogsombudsman efter sin tjänstledighet.

Inom den skogliga intressebevakningen präglades året av i hög grad av olika EU-frågor. Trots att EU inte har juridisk kompetens i skogsfrågor utan skogen hör

Under den traditionsenliga trädgårdsdagen i riksdagens Lilla parlament presenterade sig växthusnäringen och SLC och Handelsträdgårdsförbundet överräckte en vädjan samt en kappsäck med inhemska grönsaker till besökare. Från vänster Lassi Remes från Handelsträdgårdsförbundet, SLC:s lantbrukspolitiskt sakkunniga Christoffer Ingo, Svenska riksdagsgruppens ordförande Christoffer Ingo, trädgårdsombudsman Johanna Smith och växthusodlare Robert Jordas.

Foto: Mia Wikström

till medlemsländernas ansvar, så inverkar ett flertal EU-normer på skog och skogsbruk. Den nuvarande kommissionen har dessutom varit ytterst aktiv i att föreslå förordningar och direktiv som inverkar i frågan.

Den nationella behandlingen av EU:s avskogningsförordning inleddes under hösten. Syftet med förordningen är att förbjuda produkter som kan ha bidragit till att orsaka avskogning. För Finlands del gäller det här direkt olik träprodukter och produkter gjorda av nötkreatur (kött och hudar). Det krävs en geolokaliserad uppföljning från produktionsplatsen ända ut i handeln.

En annan fråga som krävde uppmärksamhet var EU:s restaureringsförordning som behandlades inom EU. Skogsombudsman Mats Holmgård deltog bland annat i en demonstration i Bryssel den 1 juni där MTK:s och SLC:s huvudbudskap var att EU:s restaureringsförordning måste skickas tillbaka för ny beredning.

En tredje EU-relaterad fråga var den nationella biodiversitetsstrategin som varje EU-land bör göra. SLC arbetade aktivt med att få bättre skrivningar gällande den.

De slutliga besluten i alla tre ovannämnda frågor gick över till år 2024.

Intressebevakning: Marknadsfrågor

Jordbruksmarknadens lagar aktuella inför riksdagsvalet

Inför riksdagsvalet lyft SLC starkt fram betydelsen av en fungerande livsmedelsmarknad, behovet av att sänka produktionskostnaderna och att eventuella beskämningar i stödnivåerna direkt skulle påverka lönsamheten för jordbruket.

SLC hänvisade även till att den parlamentariska MAKAs arbetsgrupps rapport, som

MTK och SLC deltog i en demonstration mot EU:s restaureringsförordning i Bryssel den 1 juni 2023. Skogsombudsman Mats Holmgård (fjärde från vänster) representerade SLC.

riksdagspartierna presenterade i mars innan riksdagsvalet, innehåller flera områden som den kommande regeringen bör arbeta med. Hit hör lagprojekten kring konkurrenslagen, livsmedelsmarknadslagen och lagen om offentlig upphandling.

MAKA-arbetsgruppen konstaterade att livsmedelskedjan inte själv har kunnat upprätthålla lönsamheten inom jordbruket. Marknadens funktion är den viktigaste faktorn som påverkar jordbrukets utvecklingsutsikter på lång sikt. SLC stödde slutrapportens mål och åtgärdsförslag, som framhölls att bör ingå i nästa regeringsprogram. Som konstaterats tidigare i årsberättelsen fick det finländska jord- och skogsbruket ett starkt regeringsprogram.

När det gäller den kommande regeringens prioriteringar inför följande CAP-period från 2028 framåt betonade SLC en återgång till grunderna i den gemensamma jordbrukspolitikens dvs sätta fokus på att via stödsystemet ge jordbrukaren en skälig inkomst.

Foto: Mia Wikström

Livsmedelskedjans arbetsgrupp med MTK, SLC, ETL och PTY har hållit regelbundna möten tillsammans med livsmedelsmarknadsombudsmannen. Den 24 augusti 2023 träffade gruppen statssekreterare Päivi Nerg. Från vänster Mikko Käkelä (ETL), Jyrki Wallin (MTK), statssekreterare Päivi Nerg, livsmedelsmarknadsombudsman Olli Wikberg, Kari Luoto (PTY) och Rikard Korkman (SLC).

SLC, MTK, PTY och ETL söker gemensamma lösningar som stärker kedjan

Representanter för livsmedelskedjans fyra organisationer har tillsammans med livsmedelsmarknadsombudsmannen hållit regelbundna möten sedan jordbrukets kostnadskris hösten 2021. Organisationerna beställde då sin första rapport med konkreta åtgärder som publicerades redan i mars 2022. Då framfördes bland annat tanken om att det behövs en objektiv mätare, någon typ av kostnadsindex, som utlöser avtalsförhandlingar i en situation med kraftigt stigande kostnader.

Under året som gått har gruppen bland annat föreslagit att den offentliga livsmedelsupphandlingen måste införas i livsmedelsmarknadslagen eftersom den idag står utanför. Det har visat sig att speciellt den offentliga sektorn har varit mycket motvil-

lig att se över avtalen trots exceptionella situationer.

I november 2023 beställde organisationerna en intern oberoende rapport, Elintarvikeketjun datahuone, om hur information och relevant statistik om matkedjan bättre samlas in och utvecklas så att hela kedjan har en bättre helhetsbild över situationen i hela kedjan. I dagens läge finns det brister på detta område. För tillfället finns statistiken utspridd både i Luke och Statistikcentralen och frågan om den borde sammanföras på ett ställe har diskuterats. Även övriga aktörer, bland annat PTY, publicerar statistik gällande handelsledet.

I rapporten analyseras vilken relevant statistik finns tillgänglig nu, utvecklingsbehoven av nuvarande statistik och behovet av ny statistik och statistikstrukturer.

Intressebevakning: Sociala frågor

Ta hand om bonden blir permanent verksamhetsmodell

Producentförbunden har samarbetat aktivt med Ta hand om bonden-projektet under året och projektets anställda har även deltagit i social- och utbildningspolitiska utskottets möten för att informera om projektet och diskutera situationen bland medlemskåren.

SLC har länge arbetat för att Ta hand om bonden-projektets fortsättning ska tryggas och i riksdagsvalsprogrammet hade SLC som mål att projektet bör få permanent finansiering. Detta rönte framgång även i regeringförhandlingarna och i statsminister Orpos regeringsprogram finns inskrivet att projektet Ta hand om bonden ska bli en bestående verksamhetsmodell.

Även avbytarservicen framtid tryggas i regeringsprogrammet, som slår fast att avbytarservicen ska bibehållas på åtminstone den nuvarande nivån.

Stödpersonsnätverket börjar utbilda nya tvåspråkiga stödpersoner

Den svenskspråkiga stödpersonverksamheten vid Landsbygdens stödpersonsnätverk har diskuterats aktivt under året. Den föregående utbildningen av svenska stödpersoner hölls 2015 och det har funnits ett behov från nätverkets sida att utbilda nya svenska stödpersoner och stärka kännedomen om det stöd som stödpersonerna erbjuder.

Landsbygdens stödpersonsnätverk grundades på bl.a. initiativ av MTK och

andra landsbygdsaktörer 1996 och är en del av verksamheten vid Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto MTLH. Stödpersonsnätverkets verksamhet finansieras av social- och hälsovårdsministeriet och verksamheten bygger på MIELI rf:s verksamhetsmodell för stödpersonverksamhet. Stödpersonerna hjälper vid olika utmaningar i livet och de känner till levnadsförhållanden på landsbygden och jordbruksföretagandet. SLC har medverkat i nätverkets styrgrupp i cirka tio år.

SLC fick i uppdrag av stödpersonsnätverkets styrgrupp att kartlägga möjligheterna för en fortsättning av den svenska stödpersonverksamheten som underlag för styrgruppens beslut och inför nätverkets ansökan om den allt mer krympande STEA-finansieringen.

I samarbete med SLC:s högskolepraktikant Cecilia Nyholm utförde SLC:s styrgruppsmedlem Mia Wikström en kartläggning under sommaren 2023 för att utreda utvecklingsmöjligheter för den svenska verksamheten och vad som krävs för en fungerande stödpersonverksamhet på svenska.

Under senhösten beslöt Landsbygdens stödpersonsnätverks styrgrupp att det våren 2024 förverkligas en tvåspråkig hybridutbildning av nya stödpersoner som kan ge samtalsstöd per telefon, särskilt på svenskspråkiga områden.

Branscharbetsgruppen för trygg rekrytering uppdaterade checklista för rekrytering

Checklistan för ansvarsfull rekrytering uppdaterades under året för att påminna

om att det är alla arbetsgivares ansvar att rekrytera ansvarsfullt och motverka exploatering. Med hjälp av de åtgärder som beskrivs i checklistan för ansvarsfull rekrytering kan arbetsgivare i jordbruks- och trädgårdssektorn förebygga arbetsrelaterat utnyttjande bland arbetstagarna. Listan hjälper arbetsgivare att identifiera och förebygga risker samt att ingripa vid exploatering. Checklistan ger också information om vad man kan göra om problem uppkommer.

Checklistan har uppgjorts i samarbete med HEUNI, Europeiska institutet för kriminalpolitik, och branscharbetsgruppen för trygg rekrytering som består av företrädare för branschorganisationer inom lantbruks- och trädgårdssektorn bl.a. SLC och ÖSP. HEUNI har under flera år tagit fram verktyg för företag och offentliga upphandlingsenheter för att förhindra utnyttjande av arbetskraft.

Checklistan har publicerats på både svenska och finska på slc.fi/material.

Utredningsman Kaj Suomela (i mitten) överlätt utredningen över naturbruksutbildningarna i Svenskfinland till SLC:s verksamhetsledare Jonas Laxåback (till vänster) och ordförande Mats Nylund (till höger).

Foto: Mia Wikström

Intressebevakning: Kompetens

Utredningen om naturbruksutbildningen i Svenskfinland

SLC hade beställt en utredning över naturbruksutbildningarna i Svenskfinland av Kaj Suomela, som har en bra insyn i de finlandssvenska frågorna och känner väl till naturbruksutbildningarna. Utredningsman Suomelas rapport presenterades den 19 april 2023. Syftet med utredningen var att undersöka jord- och skogsbruksbranschen i Svenskfinland och utreda nuläget och framtida behov av arbetskraft på marknaden. Utredningen tog fasta på att framställa konkreta förslag på hur antalet studerande kan ökas och hur naturbruksutbildningarna i Svenskfinland kan göras mera attraktiva, i syfte att i framtiden kunna tillfredsställa arbetsmarknaden.

I utredningen föreslås att naturbruksutbildningarna ska arbeta och sträva efter att öka antalet sökanden till naturbruksutbildningarna för att kunna svara på det växande arbetskraftsbehovet som kommer att finnas. Naturbruksutbildningarna ska även arbeta för att studerande söker sig vidare till nästa stadie av studier för att bemöta arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft.

Suomela har flera förslag på konkreta åtgärder för hur fler studerande ska börja studera naturbruk på tredje stadiet. Gemensamt för de framställda åtgärderna är att de föreslår att tröskeln ska sänkas för att studerande ska välja att studera vidare på tredje stadiet. Förutom utökad och effektiviserad marknadsföring av tredje stadiet, föreslås att studerande på andra stadiet i ännu större utsträckning ska kunna avklara fler kurser på Novia under tiden de studerar på andra stadiet.

I utredningen finns det även åtgärdsförslag för respektive utbildare. Det har bland

annat föreslagits att utbildarna ska ha ett tätt samarbete med privata företag och gårdar för att möjliggöra att utbildningen delvis äger rum vid de privata aktörernas faciliteter. Genom att delvis flytta ut utbildningen till samarbetspartnerns ladugårdar behöver utbildarna inte själva finansiera den utrustning som behövs för att säkra en god undervisning.

Av utredningen framgår även att utbildarna bör satsa på specialisering inom vissa områden för att på det viset höja sin kunskapsprofil. Specialiseringen är något som även bör framhåvas i marknadsföringen av utbildningen.

En del av de förslag som tagits upp i utredningen omfattar inte enbart en enskild utbildare, utan samtliga naturbruksutbildare i Svenskfinland. Exempel på förslag som avser samtliga naturbruksutbildare i Svenskfinland är förslag som gäller gemensam marknadsföring, trygghet av resurser till naturbruksutbildningar samt gemensam ”materialbank” för undervisningsmaterial.

I Svenskfinland har naturbruksutbildningarna lyckligtvis redan ett gemensamt forum som kallas för “Naturbruksplattformen” som skapades 2020 på SLC:s initiativ i samarbete med utbildningarna. Naturbruksplattformen lämpar sig väl för behandling av stora frågor och idéer i hela Svenskfinland. Redan i detta skede har utbildare ställt sig positiva till gemensam marknadsföring av naturbruksutbildningar i Svenskfinland samt en gemensam kunskapsbank för undervisningsmaterial.

Naturbruksutbildningsplattformen

Plattformen som SLC sammankallat till sedan 2020 fortsatte med sin verksamhet även under 2023. I denna plattformens verksamhet deltar alla finlandssvenska natur-

bruksskolor på andra och tredje stadiet.

Även Helsingfors Universitet deltar i plattformens verksamhet. Avsikten i plattformen är att gemensamt befrämja frågor som berör naturbruksutbildningen. Under det gångna året har plattformen funderat på hur gemensamt marknadsföra utbildningarna och man har beslutat om att göra upp en gemensam elektronisk broschyr där skolorna och näringen berättar om de möjligheter som finns inom lantbruket och livsmedelsförädlingen.

En annan gemensam fråga, som även lyftes upp i den utredning utredningsman Kaj Suomela presenterade under våren 2023, är en databas där naturbruksutbildningarna har gemensamt utbildningsmaterial. Detta skulle spara på resurser och materialet skulle uppdateras mer frekvent. Plattformen har också tagit del av Suomelas rapport och konstaterade att den är väl gjord och många aspekter i den har beaktats. Suomela har även föreslagit att plattformen skulle få en mer formell status än den har i dag. Plattformen var även detta år medarrangör för naturbrukslärardagarna som hölls i Kimito på Axxell.

På dagarna presenterade även Suomela sin rapport. Plattformen leds av verksamhetsledare Laxåback och Novias tjänstemän har gjort upp PM från de möten som hållits. Under 2023 höll plattformen fyra möten över Teams.

Solkraftsarrendeavtal på svenska

Under hösten översattes MTK:s modell för markarrendekontrakt gällande solkraftspark och planering av en sådan på SLC:s initiativ till svenska för SLC-medlemmar. Modellavtalet, som har tagits fram av MTK, är avsett för medlemmar i producentförbund och skogsvårdsföreningar.

Solkraftsparkfrågor var ett mycket aktivt diskussionstema inom SLC:s verksamhetsområde under året.

SLC påminner om att det inför markerande gällande solkraftspark är det viktigt att anlita juridisk hjälp innan avtal undertecknas, t.ex. från Jordägarnas Värderingscentral. Modellavtalet kan också fungera som diskussionsunderlag för vilka aspekter som behöver beaktas i markerandekontrakt för solkraftspark. SLC påminner också om vikten av att diskutera med rågrannar om kommande planer kring solkraftsparker.

Modellen för markerandekontrakt gällande solkraftspark och planering av en sådan finns tillgänglig på slc.fi/material.

Digital medieförmiddag för SLC-medlemmar

Den 31 mars ordnade SLC en digital medieförmiddag för medlemmar för att erbjuda möjlighet att stärka den egna medievanan. Målet med utbildningen var att deltagarna ska känna sig trygga om och

när medierna tar kontakt. Som utbildare fungerade journalisten och kommunikationsföretagaren Jens Berg.

Den digitala medieförmiddagen samlade drygt 50 deltagare till ett uppskattat tillfälle med aktiv diskussion. Utbildningstillfället bandades och materialet finns tillgängligt för medlemmar på slc.fi/material.

Ungdomsverksamhet

Under året avslutades den år 2022 påbörjade sjunde ungdomsutbildningen med en vinterresa till Estland med fokus på gårdsbesök och sen höstresa till Bryssel där programmet främst bestod av träffar med parlamentariker, EU-tjänstemän och SLC:s närstående intresseorganisationer. Cirka 25 ungdomar deltog i utbildningen, som uppskattades av deltagarna.

Mot slutet av 2023 inleddes planeringen av en ny ungdomsutbildning med skogligt fokus.

Den avslutande delen av SLC:s ungdomsutbildning gick till Bryssel i oktober 2023, där gruppen bland annat besökte Europaparlamentet

Foto: SLC

Internationell verksamhet

Nordens Bondeorganisationers Centralråd NBC

Nordens Bondeorganisationers Centralråd NBC är ett år 1934 grundat samarbetsforum för de nordiska ländernas producent- och kooperativa organisationer. Medlemmar är Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC och Pellervo Coop Center (Finland), Lantbrukarnas Riksförbund LRF (Sverige), Landbrug og Fødevarer (Danmark), Bændasamtök Islands (Island), Norges Bondelag och Norsk Landbrukssamvirke (Norge).

NBC:s verkställande organ är presidiet och det koordinerande organet är NBC arbetsutskott med representation från respektive nordisk jordbruksorganisation. Dessutom har NBC olika arbetsgrupper. Søren Søndergaard har fungerat som ordförande och Jan Laustsen som generalsekreterare för NBC för 2021–2023. Finlands avdelning av NBC, som samlar de finska NBC-organisationerna MTK, SLC och Pellervo, sammanträder regelbundet för att koordinera Finlands NBC-verksamhet.

NBC:s arbetsutskott där SLC representeras av lantbrukspolitiskt sakkunnig Christoffer Ingo har under året hållit tre protokollförda möten. Utskottets huvudsakliga uppgift är att bereda och planera NBC:s presidiummöte som årligen hålls i augusti. År 2023 hölls presidiummötet i Billund på Hotel Legoland. Förutom planeringen av presidiummötet går utskottet på varje möte igenom dagsaktuella frågor för producentorganisationerna i de respektive nordiska länderna.

Foto: Mia Wikström

NBC:s presidiummöte 2023 hölls i Billund, Danmark. I en paneldiskussion diskuterade NBC-organisationernas ordförande jordbrukets resultat och lösningar för framtida hållbarhet.

NBC:s sekretariat fortsatte det arbete som aktiverades i och med Covid-pandemin för att mildra effekterna av Rysslands angreppskrig. De nordiska producentorganisationerna utbytte många erfarenheter om samhälleliga och marknadsmässiga begränsningar, tillgång till arbetskraft och stödåtgärder. Detta gav alla parter nya perspektiv för att hjälpa medlemmarna att anpassa sig till den nya situationen.

Presidiummötets huvudsakliga diskussion handlade om producenternas roll i beredskapen för livsmedelskriser. Andra nordiska länder är intresserade av det finska försörjningstrygghetssystemet och försörjningsberedskapsgruppen kommer att fortsätta samarbetet för att utveckla beredskapssystem.

I uttalandet från presidiummötet återspeglas mötesdiskussionerna att jordbruket erbjuder en tryggad livsmedelsförsörjning och lösningar för en hållbar livsmedels-

och energiproduktion i framtiden. Vi kan leverera lösningar och produkter som uppfyller målen för ett framtida hållbart samhälle. Det är viktigt att detta sker i ett konstruktivt och förtroendefullt partnerskap med regeringar, politiker och forskningsinstitutioner.

Nordic Young Farmers Association NYFA

Nordic Young Farmers Association-nätverket samlar unga på landsbygden och unga producenter i Norden. NYFA grundades 2020 av LandboUngdom (Danmark), Norges Bygdeungdomslag (Norge), Lantbrukarnas riksförbund LRF (Sverige), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC (Finland), Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK (Finland) och Samtök ungra bænda (Island).

NYFA möttes i samband med NBC:s presidiummöte i Billund i augusti 2023, där även SLC deltog.

Brysselkontoret

MTK, SLC och Pellervo upprätthåller sedan 1991 ett gemensamt kontor i Bryssel, som primärt har i uppdrag att bevaka jord- och skogsbrukarnas och landsbygdsföretagarnas intressen i Europeiska unionen och rapporterna om aktuella frågor till medlemsorganisationerna. SLC kom med i Brysselkontorets samarbete 1994.

Brysselkontoret följer aktivt utvecklingen inom Europeiska unionen, den gemensamma jordbrukspolitiken och andra frågor av intresse för medlemmarna, och förmedlar information om detta till hemlandet. Brysselkontoret samordnar jord- och skogsbrukets intressebevakning i EU och bygger upp nätverk med viktiga intres-

senter i Bryssel. Centralt för Brysselkontorets verksamhet är ett aktivt deltagande i COPA-COGECA, EU:s sammanslutning av jordbrukare och jordbrukskooperativ, där SLC och MTK är medlemmar. Brysselkontoret har även täta och regelbundna kontakter med de olika EU-institutionerna och beslutsfattarna.

Brysselkontoret har under året letts av direktör Hanna Leiponen-Syrakki. Rauli Albert var kontorets husdjursombudsman, som ansvarar för ärenden som berör husdjurssektorn och andelsrörelsen, fram till slutet av året varefter Jussi Savander tog över uppdraget i november. Maria Pohjala efterträddes av Daniel Komlos som gemensam nordisk skogskoordinator under 2023. Maarit Holma var assistent på kontoret och Tapio Nurminen Europakorrespondent för Maaseudun Tulevaisuus.

Valet till Europaparlamentet våren 2024 och bytet av kommission hösten 2024 tvingade EU att slutföra lagstiftningen om den gröna given under 2023. Å andra sidan gjorde osäkerheten på marknaden och den höga inflationen till följd av räntepandemin, kriget i Ukraina, energikrisen att EU fick tänka om när det gäller hur unionens ambitiösa mål ska uppnås, eftersom livsmedelstryggheten och EU:s konkurrenskraft också måste beaktas. Jordbrukarna har en viktig roll att spela när det gäller att trygga livsmedelsförsörjningen och försörjningstryggheten. Detta har varit en central princip i debatten om EU:s framtida jordbrukspolitik sedan hösten 2023.

I Finland har mycket arbete gjorts för att förbättra hållbarheten i livsmedelskedjan. Lagstiftningen i ämnet, som förväntades från kommissionen, publicerades inte under hösten, liksom ett stort paket med

djurskyddslagstiftning. Endast reformen av lagstiftningen om djurtransporter gavs i slutet av året. Lagstiftningsarbetet om utveckling av konsumentinformation gick inte heller framåt under 2023.

De viktiga verktygen i strategin "Från jord till bord" för att förbättra hållbarheten borde göras tillgängliga för jordbrukarna. Under 2023 förbereddes bland annat lagstiftning om hållbar användning av växtskyddsmedel (SUR) och gensaxen och förädlingsteknik. Mål sattes på EU-nivå för att minska matavfall och svinn. Lagstiftningen om djurhållning reformerades för att inkludera registrering av hållbarhetsdata på gårdsnivå.

För att vara rättvist mot markägare, medlemsstater och naturen måste genomförandet av klimatmålen baseras på vetenskapliga kriterier och nationell redovisning av utsläpp och upptag. I utarbetandet av lagstiftningen om koldioxidcertifiering såg vi till att marknadsbaserade instrument finns tillgängliga för markägare, eftersom de är det mest effektiva sättet att öka kolbindningen.

Det arbete som redan gjorts för att förbättra miljöns tillstånd och de olika utgångspunkterna har varit svåra att erkänna vid utarbetandet av EU-lagstiftningen, i synnerhet restaureringsförordningen och direktivet om markhälsa. I restaureringsförordningen har medlemsstaterna inte haft tillräckligt manöverutrymme när det gäller åtgärder för att uppnå målen. Flexibilitet behövs också i förordningen om förpackningar och förpackningsavfall.

I lagförslaget om monitorering måste man ta hänsyn till att det redan finns ett stort antal uppgifter om de finska skogarna, vars användning markägaren måste ha rätt att besluta om och vars offentliggörande

för EU:s politiska ändamål måste övervägas i detalj, oavsett om det gäller markens eller skogarnas tillstånd.

Det europeiska familjeskogsbruket är den bästa garantin för hållbarhet över generationer. Direktivet om förnybar energi fick till slut en förnuftig lösning och användningen av primär skogsbiomassa för energi kommer att fortsätta att vara hållbar.

COPA-COGECA

SLC är medlem i de europeiska jordbrukarnas centralorganisation COPA. COPA har medlemmar från de flesta EU-länder. COPA representerar 23 miljoner jordbrukare och deras familjer i EU. COPA leddes av Christiane Lambert, ordförande för den franska lantbrukarorganisationen FNSEA. COPA har ett gemensamt sekretariat med organisationen för jordbrukskooperativ, COGECA. Generalsekreterare Pekka Pesonen är chef för sekretariatet. SLC:s representant i COPA:s presidium är ordförande Mats Nylund.

COPA:s och COGECA:s presidium sammanträdde fem gånger under året. Företrädare för lantbruksorganisationer från de nordiska och baltiska länderna möttes också i samband med COPA:s möten för att diskutera aktuella policyfrågor och marknadssituationen. Ett gemensamt brev skickades till kommissionen för att tillåta användningen av nya avelsmetoder inom EU.

COPA:s och COGECA:s policyberedning sker i gemensamma arbetsgrupper och policykoordineringsgruppen (POCC), som förbereder presidiummötena och sammanträder en gång i månaden. POCC sammanför åsikterna från COPA:s olika arbetsgrupper och medlemsorganisationer till en gemensam COPA-policy, som

diskuteras och godkänns av presidiet. Vid POCC:s möten har bl.a. Brysselkontorets direktör och EU-expert deltagit.

CEJA

CEJA är ett forum för unga producenter inom EU och som även kommunicerar med europeiska beslutsfattare. CEJA:s främsta mål är att främja en yngre och mer innovativ jordbrukssektor i EU och att skapa goda arbets- och levnadsvillkor för unga människor som etablerar sig inom jordbruket och för dem som redan är unga jordbrukare. CEJA representerar cirka två miljoner unga jordbrukare i Europa. CEJA:s medlemmar finns i 22 EU-medlemsstater och 33 nationella medlemsorganisationer. SLC är medlem i CEJA sedan 2017.

CEJA leddes under 2021–2023 av Diana Lenzi från Italien och fyra vice-ordföranden Thomas Duffy (Irland), Anne-Catherine Dalcq (Belgien), Adam Nowak (Polen) och Doris Letina (Slovenien).

Under 2023 har SLC inte deltagit i CEJA:s verksamhet. Ungdomsutskottet planerade ökat engagemang i CEJA inför 2024.

Food and Forest Development Finland FFD

Food and Forest Development Finland (FFD) är en finländsk utvecklingsorganisation som stöder lantbrukarorganisationer och kooperativ i utvecklingsländerna för att förbättra jord- och skogsbrukares samt deras familjers försörjning på landsbygden. FFD är medlem i AgriCord alliansen, som omfattar 13 så kallade agri-agencyn, från olika länder.

FFD grundades år 2012, och har sina rötter i MTK:s solidaritetsarbete till förmån för utvecklingsländernas småbrukare. FF-

D:s medlemsorganisationer är MTK, SLC, Pellervo Coop Center och ProAgria Centralernas Förbund, och landsbygdsföretagare av alla slag från hela Finland är aktiva inom verksamheten. Agronomförbundet, Finlands Byar och Trädgårdsförbundet stöder FFD som stödande medlemmar.

FFD:s verksamhet bygger på rådgivning genom mentorskap, så kallade twinning. Finländska jordbruksorganisationer och skogsvårdsföreningar fungerar i dagsläget som mentorer, faddrar eller twinning-partners för producentorganisationer i u-länder. År 2023 firade FFD 10 år av arbete för att stöda jord- och skogsbruksproducenter och organisationer genom lokalt agerande, men globalt inflytande.

Genom FFD kan SLC delta i det viktiga internationella solidaritetsarbetet genom att dela stöd, råd och

expertis inom lant och skogsbruk till producenter och organisationer i utvecklingsländer. SLC engagerar sig i FFD för att ta ett socialt ansvar och för att stärka jord- och skogsbrukares grundförutsättningar för att kunna leva och utvecklas genom att arbeta för mat på bordet varje dag, god förvaltning och pålitliga myndigheter och utbildning för alla. Dessa är bärande element även i FFD:s verksamhet.

Under 2023 hade SLC, Landsbygdens Folk och FFD ett kommunikativt samarbete för kampanjer kring jul och farsdag för att uppmuntra att ge en immateriell gåva som stöder FFD:s arbete.

Under året har SLC stött FFD:s verksamhet genom den så kallade medlemseuron, vilket innebär att en euro per SLC-medlem går till FFD:s verksamhet. SLC har även stött FFD:s utvecklingsarbete genom bland annat en juldonation.

Utlåtanden 2023

År 2023 var ett exceptionellt aktivt år när det gäller utlåtanden och höranden. Under året gav SLC cirka 70 utlåtanden till bland annat ministerier, riksdagen, Nordiska ministerrådet och EU-kommissionen för att påverka lagberedningen.

11.1: Utlåtande om jord- och skogsbruksministeriets förordning om jakt på varg som sker med stöd av dispens under jakttåret 2022–2023

12.1: Lausunto hallituksen esityksestä laiksi metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

12.1: MTK ja SLC: Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2022 maksettavasta sokerijuurikkaan kuljetustuesta

17.1: Utlåtande om jord- och skogsbruksministeriets proposition till riksdagen med förslag till lag om temporära kostnadsstöd för jordbruket och vattenbruket

23.1: Lausunto valtioneuvoston ilmasto-voosikertomuksesta 2022

26.1: Lausunto koskien valtioneuvoston selontekoa kansallisesta ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmasta vuoteen 2030 - Hyvinvointia ja turvallisuutta muuttuvassa ilmastossa (KISS2030)

27.1: Utlåtande om utkast till statsrådets

Under 2023 gav SLC exceptionellt många utlåtanden, bland annat till riksdagens jord- och skogsbruksutskott.

förordning om strukturstöd till jordbruket och utkast till ändring av statsrådets förordning om strukturstöd för renhushållning och naturnäring

1.2: Lausunto: Kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia 2035

2.2: Utlåtande gällande en möjlig ändring av säsongsanställningsförordningen

6.2: Lausunto valtioneuvoston selvityksestä koskien Komission tiedonantoa lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistamisesta

7.2: Utlåtande om utkastet till statsrådets förordning om styrning av investeringsstöd för gårdsbruk

10.2: Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2023 maksettavasta mehiläistalouden kansallisesta pesäkohtaisesta tuesta

- 16.2: Lausunto valtioneuvoston selvityksestä: Ennakkovaikuttaminen: EU:n maaperän terveyslaki
- 20.2: Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pakkauksista ja pakkausjätteistä, asetuksen (EU) N:o 2019/1020 muuttamisesta ja direktiivin 94/62/EY kumoamisesta (pakkausjäteasetus)
- 20.2: Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilenpoistoja koskevan unionin sertifiointikehyksen perustamisesta
- 20.4: Utlåtande om förordning om jakt på brunbjörn 2023–2024
- 21.4: Utlåtande om utkast till strategin på EU skolprogrammet
- 28.4: Utlåtande om utkastet till ny naturvårdsförordning (regeringens proposition)
- 12.5: Utlåtande om utkast till miljöministeriets förordning om frivillig ekologisk kompensation
- 22.5: Utlåtande om arbetsgruppens utkast till program för anläggande av fröplantager för skogsträd
- 23.5: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om stöd till utdelning av mjölkprodukter, frukt och grönsaker läsåret 2023–2024
- 25.5: Comment on Nordic Nutrition Recommendations 2023 (NNR 23) report
- 31.5: Utlåtande angående ändringar i vattenlagen
- 2.6: Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle nettonollateollisuutta koskevista säädöksistä
- 6.6: Utlåtande angående förvaltningsplanen för Östersjöns sälstammar
- 2.8: Utlåtande om lag om ändring av lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket
- 7.8: Utlåtande om ändring av lagen om växtskyddsmedel och 1§ i lagen om verkställighet av böter
- 14.8: Utlåtande om nyskiftesstöd
- 18.8: Utlåtande om understöd för främjande av hästuppfödning och hästsport
- 29.8: Utlåtande om förslaget till statsrådets förordning om ändring av §5 i statsrådets förordning om utbetalning av nationellt stöd till Södra Finland 2023
- 29.8: Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 29 § i lagen om temporärt stöd för beskojning
- 30.8: Lausunto Tukesin ehdotuksesta Kestävän kasvinsuojelun kansallisesta toimintaohjelmasta III 2023–2027
- 1.9: Utlåtande om statsrådets krisstöd till de jordbrukssektorer som drabbats av specifika problem som påverkar jordbruksproducenternas lönsamhet

18.9: Utlåtande om regeringens förslag till riksdagen om ändring av fastighetsskattelagen

22.9: Utlåtande till EU-kommissionen om varg (CI)

26.9: Lausunto Valtioneuvoston kirjelmästä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvien lisäysaineiston tuotannosta ja markkinoinnista

29.9: Utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 10 a § i inkomstskattelagen för gårdsbruk, 38 § i inkomstskattelagen och 19 § i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen

4.10: Utlåtande över Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till europaparlamentets och rådets förordning om produktion och saluföring av skogsodlingsmaterial

4.10: Lausunto: Valtioneuvoston selvitykset EU/858/2023-VM-4 & EU858-2023-VM-5 (Euroopan komission ehdotusta delegoiduiksi säädöksiksi taksonomiasta ja taksonomian kehittämisestä unionissa)

4.10: Lausunto Valtioneuvoston kirjelmästä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tietyillä uusilla genomiteknikoilla tuotetuista kasveista ja niistä saatavista elintarvikkeista ja rehuista

5.10: Utlåtande över regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om

ändring av lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket

12.10: Lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024 (yleisesittely ja muutokset, myös keskeiset kehyskauden linjaukset ja muutokset. Hallinnonalan mahdolliset haasteet ja kipupisteet)

13.10: Utlåtande om två utkast till jord- och skogsbruksministeriets förordning som gäller bekämpning av aviär influensa hos pälsdjur

13.10: Utlåtande om förskottsuppbörd 2024

23.10: Lausunto koskien HE 48/2023 (metsityksen määräaikaisen tuen muuttaminen)

26.10: Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maaperän seurannasta ja kestokyvystä (maaperän seuranta koskeva laki)

30.10: Inspel till Nordiskt samarbetsprogram för MR-FJLS 2025 – 2030

7.11: Lausunto hallituksen esityksestä laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta

8.11: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om ersättning för icke-produktiva investeringar

9.11: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av 27 och 29 § i

- statsrådets förordning om produktionskopplat inkomststöd som betalas för 2023
- 9.11: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om sådant från produktionen frikopplat direktstöd till jordbruket som betalas för 2023
- 9.11: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden
- 17.11: Lausunto: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi jättestä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta (Jätepuitedirektiivin muutos)
- 20.11: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om produktionskopplat inkomststöd som betalas för 2024
- 20.11: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om ersättning för ekologisk produktion
- 21.11: Utlåtande om nationellt stöd till södra Finland 2024
- 26.11: Utlåtande över miljöministeriets förordning om utformningen av planbestämmelser och planobjekt i planer som utarbetas i ett interoperabelt datamodellformat
- 27.11: Utlåtande över stöd till djurens välbefinnande 2024
- 1.12: Utlåtande om förordning om jakt på varg 2023–2024
- 3.12: Utlåtande över utkastet till förordning om avgifter för officiell mätning
- 3.12: Utlåtande om utkast till jord- och skogsbruksministeriets förordning om livsmedelsverkets avgiftsbelagda prestationer
- 5.12: Utlåtande om utkast om jord- och skogsbruksministeriets förordning om byggnadstekniska och funktionella krav för byggande av köttdjursstallar som understöds
- 5.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om nordligt stöd 2024
- 6.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ingrepp på djur och metoder för artificiell reproduktion av djur
- 12.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om sådant från produktionen frikopplat direktstöd till jordbruket som betalas för 2024
- 14.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av miljöersättningen
- 15.12: Utlåtande om utkast till jord- och skogsbruksministeriets förordning om försiktighetsåtgärder för förebyggande av överföringen av aviär influensa från vilda djur till pälsdjur
- 18.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av miljöersättningen
- 19.12: Utlåtande om förslaget till förordning om stöd för växthusproduktion år 2024

Projekt

TUOTTO-projektet vill stärka odlarsamarbetet för bättre lönsamhet

TUOTTO-projektet, som huvudsakligen finansieras av Europeiska landsbygdsfonden, hjälper producenterna med att starta upp producentorganisationen, att lämna in ansökningen och förklarar hur producentorganisationerna kan samarbeta i framtiden. Projektet, som är i MTK:s och SLC:s regi, startade i november 2022 och pågår till slutet av 2024. Målsättningen med projektet är att stärka producenternas förhandlingsposition på marknaden, förbättra spannmålsproduktionens lönsamhet och konkurrenskraft.

Projektet har skrivit modellstadgar för producentorganisationer och en handbok som förklarar producentorganisationerna och de åtgärder som behövs. Samarbete förbättrar producenternas förhandlingsposition på marknaden och kan öka produktionens lönsamhet. Det finns ett stort behov inom alla produktionsgrenar att få in fler producentorganisationer som aktörer.

TUOTTO-projektet riktar sig till spannmålsodling men även till andra produktionsinriktningar. Projektet ger utbildning om spannmålsmarknaden, om hantering av marknadsrisker och betydelsen av export. Utbildningen ordnas tillsammans med MTK/SLC-förbunden huvudsakligen som Teams-utbildning. Åtta videor har gjorts, som kan ses antingen på YouTube eller på projektets hemsida (på finska). Projektet samarbetar också

med utbildningsinstitutioner och ordnar föreläsningar om producentorganisationer och marknadsutbildning.

”Växter i följd”-forskningsprojektet: Hållbarhet genom mångsidigt jordbruk

Det är dags att diversifiera den finländska odlingen av åkergrödor. Grödornas mångfald stöder alla mål för hållbar växtodling. Dock är det en utmaning att mäta hållbarheten för olika växtföljder, eftersom kunskapen om effekterna av olika odlingsmetoder och deras kombinationer fortfarande är mycket begränsad, särskilt under boreala förhållanden. Som svar på detta har Naturresursinstitutet Luke tillsammans med företag och lantbrukets intresseorganisationer MTK och SLC byggt upp ett omfattande sexårigt projekt för att studera grödors mångfald med hjälp av omfattande databaser, experimentella metoder och livscykelbedömning.

Den första delen av projektet undersöker den nuvarande situationen för avtalsgårdar och jämför dem med andra liknande gårdar i samma region. Analyserna är grupperade i fyra huvudteman: växtföljd, förgrödor, bottengrödor och jordbrukarnas skördegap.

Den andra delen av projektet skapar lösningar för en hållbar växtproduktion. Ny information kommer att tas fram genom 5 åriga växtföljdsförsök och gårdsförsök som utförs av kontraktsgårdar. Växtrotationerna kommer att omfatta vår- och höstspannmål, oljegrödor, baljväxter och andra frögrödor. Fokus för de olika spannmålsbaserade växtföljderna omfat-

tar kolbindning och maximal användning av baljväxter. Glutenfria grödor i en egen rotation kommer också att studeras som en del av diversifierad produktion av livsmedelsgrödor. Olika observationer och analyser kommer att utföras från marken och grödorna för att ta fram information om markens bördighet, kolhalt, övervintring av grödorna, förekomst av växtskadegörare och kväveanvändning. Blandade odlingssystem kan vara en av de odlingsmodeller som testas på jordbrukarnas åkrar.

Den tredje delen av projektet skapas en modell för hur mångfalden av grödor förändrar jordbrukets miljöpåverkan och lönsamhet. Dessa frågor kommer att behandlas genom att kombinera dynamiska agroekologiska modeller av jordbrukssystem, livscykelbedömning och ekonomisk analys av alternativa odlingssystem. Me-

todutvecklingen kommer att göra det möjligt att bedöma miljömässiga och ekonomiska effekter av olika jordbrukssystem.

Greppa Generationsskiftet förmedlar kunskap om generationsväxling

Projektet Greppa Generationsskiftet erbjuder material och information som stöd för unga och äldre jordbrukare som står inför eller planerar en generationsväxling. Projektet förverkligas i samarbete mellan SLF, SLC och NSL. Inom ramen för projektet har det tagits fram en guide för generationsväxlingar, poddar samt via projektet har kursmaterial från olika generationsväxlingskurer samlats in. På SLC:s webbplats finns projektets material på <https://slc.fi/generationsvaxling>. Projektet har ansökt om förlängning till slutet av 2024.

Tillsammans med Greppa Generationsskiftets projektledare Annika Grannas (till höger) deltog SLC i inspelningen av ett poddavsnitt på Jonnas gård med Anna (till vänster) och Markus (i mitten) Johansson i Borgå.

AgriHubi, lantbrukets kompetensnätverk vill stärka jordbruks- och trädgårdsnäringarnas profil och kompetens

Allt arbete vid AgriHubi kulminerar i att lösa en stor strukturell utmaning, jordbrukets dåliga lönsamhet, före år 2030. SLC är medlem i nätverket.

Den stora utmaningen kräver att den finländska livsmedelskedjans aktörer deltar i stor utsträckning med sin egen expertis och sina egna resurser. Utvecklingen av kompetensnätverket startade från Reijo Karhinens rapport från år 2019, En ny början: Jordbruk är också framtidens näringsgren.

Under AgriHubis tredje verksamhetsår 2023 betonades vikten av att lyfta fram jordbruks- och trädgårdsnäringarna profil som en lönsam framtidsbransch. Bland annat med utbildningsaktörerna har det startats ett utvecklingsarbete för att förbättra näringens image och dragningskraft, motsvarandet det samarbete som redan funnits mellan SLC och svenska naturbruksutbildare.

Det internationella samarbetet har intensifierats genom två partnerskapsansökningar: European partnership for Agriculture of Data och European Partnership accelerating farming systems transition: agroecology living labs and research infrastructure.

AgriHubis roll i att stöda att nya forskningsrön snabbare överförs till praktiken erkändes även i den parlamentariska arbetsgruppen för jordbrukets lönsamhet och dess så kallade MAKA-rapport.

Nya uppgifter har tillkommit under året i form av uppgifter inom ramen för ”Fånga kolet” forsknings- och innovationsprogrammet för markanvändningssektorn. Agrihubi koordinatör Susanna

Lahnamäki- Kivelä deltar även i SCAR AKIS WG:s möten. SCAR, EU:s kommitté för jordbruksforskning har till uppgift att befrämja forskning och innovation och kunskapsöverföring inom de gröna näringarna inom EU.

Även nätverkets kommunikatörer sammankommer regelbundet till nätverksträffar för att planera och verkställa AgriHubis kommunikation.

Ekokampanj ger kunskap om ekoproduktion och EU:s eko-märke

SLC har medverkat som projektpartner i Pro Luomus ekokampanj Luomu on osa ratkaisua för 2022–2024, som har beviljats EU-finansiering. Kampanjen är en fortsättning på Hyvä merkki-kampanjen som avslutades i augusti 2022 och den är även en del av ett internationellt samprojekt med Sverige, Holland, belgiska Flandern. Ekokampanjen ger kunskap om ekologisk produktion och om EU:s eko-märke, eller EU-lövet, samt ökar medvetandet om varför ekologiskt är ett pålitligt, ansvarsfullt och hållbart val.

Kampanjen är synlig i livsmedelsbutikerna, i sociala medier och i traditionell media. Kampanjen berättar på ett trevligt och entusiastiskt sätt för finländarna hur man kan ta steg mot ett mer hållbart Europa, där ekologin är en del av lösningen. Budskapet betonar betydelsen av EU:s mål för den gröna omställningen och talar om vikten av ekologiskt jordbruk för uppbyggandet av ett mer hållbart livsmedelssystem.

Luomumerkki.fi är kampanjens officiella sida, där det finns mera information om ekologi och ekosektorns aktörer.

Eko+ projektet arbeta för ekologiska livsmedelskedjan i Nyland och Österbotten

Projekt Eko+, den självförsörjande och resilienta ekogården, inleddes i oktober 2022 och pågår till den 30.4.2024.

Projektet har som mål att arbeta för den ekologiska livsmedelskedjan i Nyland och Österbotten genom att sprida aktuell information och väcka intresse för ekologisk produktion och produkter via bland annat demonstrationsodlingar, analysera och ge information om faktorer som höjer självförsörjningsgraden på en ekogård, höja kompetensen hos målgruppen så att konkurrenskraften och lönsamheten för ekologisk odling och -produktion förbättras samt skapa och stärka samarbete inom den ekologiska kedjan.

Yrkesakademien i Österbotten (YA!) är projektägare och projektet genomförs delvis tillsammans med Nylands Svenska Lantbrukssällskap. De bakomliggande organisationerna till projekt är ÖSP, SLC Nyland samt SLC. Projektet finansieras med medel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

I samband med KoneAgria-mässan initierade projektet i samarbete med SLC:s ekoutskott ett samarbetsmöte för ekobranschens aktörer för att diskutera ekoodlingen framtid och branschens utvecklingsmöjligheter. Träffen, som samlade cirka 30 ekoaktörer och producenter, gav även ett uttalande med två förslag till branschens aktörer: att sänka mervärdesskatten på ekoprodukter till noll, samt att få upp användningen av ekologiska produkter till 25 procent inom den offentliga upphandlingen.

Kampanjer och evenemang

SLC på plats på Educa och KoneAgria

Årets första mässa för SLC var Educa-mässan i Mässcentrum i Helsingfors den 27–28 januari som är Nordens ledande evenemang inom undervisning och pedagogik. SLC medverkade i en gemensam monter tillsammans med Farmer Time Finland, Finlands svenska 4H och UngMartha, som erbjuder undervisningsmaterial och information om matens väg från jord till bord. På mässan lanserades SLC:s nya affischer om matens och skogsprodukternas väg från jord till bord, som uppskattades stort och hade god åtgång bland lärare och pedagoger.

SLC medverkade även i en diskussion på den svenska Hörnan-scenen tillsammans med 4H och Farmer Time Finland. Från SLC medverkade kommunikationschef Mia Wikström och diskuterade under rubriken jämlikt lärande på landsbygd och gårdsbesök i stan.

Den 12–14 oktober deltog SLC och Landsbygdens Folk som utställare på KoneAgria-mässan i Tammerfors mäss- och idrottscenter. I montern kunde man bland annat träffa och diskutera med organisationens representanter och delta i MTK Hankinnats gissningstävling.

I samband med mässan hölls en träff för ekoaktörer den 12 oktober som SLC:s ekoutskott bjöd in till tillsammans med projekt Eko+. Den 13 oktober ordnade SLC och ÖSP en scendiskussion om spannmålsmarknaden med SLC:s ombudsman Rikard Korkman och ÖSP:s ombudsman Fredrik Grannas.

På Educa-mässan medverkade SLC i en gemensam monter tillsammans med Farmer Time Finland, Finlands svenska 4H och UngMartha.

På bilden, från vänster: Elise Hindström och Cecilia Nyman från Martha, Bettina Lindfors från Fs4H, SLC:s kommunikationschef Mia Wikström och Victoria Vikstrand från Farmer Time Finland.

Foto: SLC

Oss bönder emellan-träffarna återupptogs

År 2023 återupptogs Oss bönder emellan-träffarna efter en paus under covid-pandemin för att erbjuda medlemstillfällen med tid för att diskutera aktuella frågor med SLC:s och producentförbundens representanter över en bit mat och dryck. Träffarna, som samlade hundratals med-

lemmar, ordnades i alla förbund under vårvintern med början i Nyland den 19 januari i Masaby, den 25 januari i Borgå och den 26 januari i Karis. I Åboland ordnades Oss bönder emellan den 7 februari i Nagu och den 9 februari i Dalsbruk. I Österbotten hölls träffarna den 13 februari i Vasa, den 15 februari i Närpes och den 21 februari i Jakobstad samt på Åland den 14 mars.

Medlemsträffarna Oss bönder emellan samlade hundratals medlemmar till att prata av sig om aktuella frågor.

Foto: ÖSP

Framtidsodlarnas tredje säsong slutfördes

Under vårvintern 2023 sändes de sista avsnitten av den tredje säsongen av SLC:s poddserie Framtidsodlarna, som hade hållbarhet som ett genomgående tema. I poddavsnittet fick lyssnarna möta unga jord- och skogsbrukare i någon del av Svenskfinland som delade med sig av sina tankar om hållbarhet inom jord- och skogsbruket och vad hållbarhet innebär i deras dagliga arbete för att producera mat och sköta om skogen. I Framtidsodlarna är det odlarna själva som kommer till tals och nyfiken samtalspartner är poddredaktör Jens Berg.

I den tredje säsongens avsnitt medverkar jordbrukare Erik Perklén på Postis gård i Sjundeå, fårproducenterna Josefin och Dennis Norrback i Närpes, jord- och skogsbrukare samt landsbygdsföretagare Mickel Nyström i Korpo, mjölkproducent John Häger på Ranckens Ranch i Nykarleby, nybakade agrologen Alexandra Wastrom i Borgå, ekomjolkproducenterna Tobias och Bjarne Mara i Korsholm, jordbrukare och företagare inom ridbranschen Mats Wikner i Kyrkslätt, äggproducent Alex Melin i Korsholm, bär- och fruktodlare Oscar Sandén i Finström, Åland och växthusodlare Emma Granö-Ring i Närpes. Det sista poddavsnittet för tredje säsongen sändes i februari 2023.

Den tredje säsongen höll goda och jämna lyssnarsiffror. Totalt laddades podden ner 8 627 under kampanjtiden september till februari. Liksom under de tidigare säsongerna satsade SLC på marknadsföring av podden via sociala medier, och även den digitala marknadsföringen lyckades väl till ett förmånligare pris per lyssnare

än under tidigare säsonger. I februari-mars gjorde kansliet även en enkät för att samla in respons och utvecklingsförslag till en möjlig fortsättning av poddserien. Bland podden lyssnare finns både konsumenter, personer intresserad av frågor om mat och matproduktion och lantbrukare. Enkäten indikerar att särskilt lantbrukarna har tagit podden till sig, och mycket gärna tar del av visioner, nytänk och framtidsanda från andra jord- och skogsbrukare.

Premiär på Pampas Nationaldag

SLC syntes tillsammans och med ÖSP på Svenskfinlands största studentfest Pampas Nationaldag den 31 mars på Vasa torg. Producentorganisationerna var på plats med en egen monter, program och en alldeles egen grismaskot. På Pampas Nationaldag lanserades även SLC:s halarmärke #bondenbehövs. För att få ett halarmärke måste besökarna lära sig hur man känner igen finländsk mat i butiken. På plats var ÖSP:s ungdomsutskott som utmanade deltagarna om finländsk matproduktion.

ÖSP och SLC medverkade för första gången på Pampas Nationaldag år 2023. ÖSP:s ombudsman Fredrik Grannas berättar om hur man känner igen finländsk mat.

Foto: ÖSP

Skogens mångfald diskuterades på SuomiAreena

Betydelsen av skogens mångfald för välmående och med särskilt fokus på unga var temat i diskussionen i Café Svenskfinland-paviljongen på SuomiAreena den 27 juni i Björneborg där SLC representerades av skogsombudsman Mats Holmgård. Diskussionen arrangerades och modererades av Finlands svenska 4H och Natur och Miljö. I diskussionen medverkade även Torgny Backman, forskare och doktorand i Hållbart utnyttjande av förnybara naturresurser vid Helsingfors universitet samt Jonas Heikkilä, ledande miljöpedagog för Natur och Miljös naturskolor.

Årets Kock och Servitör möter producenterna

Under 2023 fortsatte SLC samarbetet med Årets Kock- och Årets Servitör-tävlingarna vars verksamhet drivs av Wihuri Oy (Metro-tukku). Samarbetet sker långt tillsammans med MTK för att lyfta fram vikten av inhemska råvaror i samband med tävlingarna och gentemot restaurangproffsen.

En del av producentorganisationernas samarbete med tävlingarna är att ge Årets Kock och Servitör möjlighet att träffa matens producenter, och därför tog SLC och MTK 2022 års vinnare på gårdsbesök i Nyland den 19 juni. Dagen inleddes på Ahlbergs trädgård i Sibbo, där Kaijus Ahlberg och Minna Tengvall tog emot och berättade om trädgårdens odlingar med fokus på ekoörter, -grönsaker och ätbara blommor. På Bisa gård i Vanda tog Eva-Linn och Rasmus Sahl emot och berättade om gårdens diko- och färproduktion och spännande framtidsplaner. På eftermiddagen bar det av till Krannin tila i Nurmijärvi

Foto: MTK

Årets Kock 2022 Jonathan Slotte besökte Ahlbergs Trädgård och bekantade sig med växthusodling.

som satsar på odling och förädling av eget spannmål till gryn, flingor och mjöl för olika ändamål.

Finalen för 2023 års tävlingar hölls den 27–28 oktober på Viini & Ruoka-evenemanget i Helsingfors mässcentrum. Johan Kurkela (Restaurant Grön, Helsingfors) tog hem segern som Årets Kock medan Kirsi Seppänen (Ravinteli Bertha, Tammerfors) vann tävlingen Årets Servitör.

Mellanår för den nordiska mattävlingen Embla

Under vårvintern 2023 inleddes planeringen av den fjärde nordiska mattävlingen Embla 2024. Finland, genom MTK och SLC, beslöt stå värd för nästa tävlingsarrangemang. Embla-matpriset har grundats av Nordens Bondeorganisationers Cen-

tralråd NBC och stöds av Nordiska Ministerrådet och är en del av Ny nordisk mat III-programmet. I tävlingen medverkar Island, Danmark, Norge, Sverige, Finland, Åland, Färöarna och Grönland.

Finland representeras i projektet av MTK och SLC. Ålands deltagande i Embla förverkligas via projektfinansiering av Ålands landskapsregeringen på uppdrag av Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC i samarbete med Ålands producentförbund ÅPF.

Efter att MTK och SLC lämnat in Finland ansökan till Ny nordisk mat-programmet gavs besked att ingen finansiering kunde beviljas under 2024. Beslutet var oberoende av ansökan. Embla-styrgruppen besök att tävlingarna därmed inte kan ordnas 2024 i Finland men fortsätter dialogen med Ny nordisk mat och diskuterar finansieringsmöjligheter för framtida tävlingar och samarbetsmöjligheter kring den nordiska maten.

Kocka inhemskt för högstudier

I augusti lanserades Kocka inhemskt-konceptet på svenska för svenskspråkiga åttonde klassister med tillval i huslig ekonomi. Konceptet har tagits fram av MTK tillsammans med Maaseudun Sivistysliitto MSL och är en modell för matfostran för högstadieelever med tillval i huslig ekonomi som genomförts sedan 2020 på finska.

Konceptet är enkel att genomföra både för läraren i huslig ekonomi och för producentorganisationen. Förutom råvaror för både huvud- och efterrätt ingår i konceptet ett elektroniskt undervisningsmaterial på plattformen Moodle, ett tryckt recepthäfte

I september 2023 besökte ÖSP och unga producenterna Josefin Norrback och Patrik Lindblad Närpes högstadieskola med Kocka inhemskt-konceptet och fick samtidigt berätta om lantbruket.

som eleverna även kan ta med sig hem samt ett tilläggsmaterial för läraren. Det ingår även en Kahoot-frågesport som läraren håller tillsammans med eleverna. Huvudrätten och efterrätten tillreder eleverna tillsammans med läraren under en 90 minuters lektion. Det är gratis för skolorna att delta i konceptet, och råvarorna, som bekostas av centralförbunden MTK och

SLC, levereras till skolan av producentförbundet eller lokalavdelningen. Om det på en ort inte finns en verksam lokalavdelning eller producentförbund kan skolan beställa undervisningsmaterial samt råvarorna själv och få råvarukostnaderna ersatta av MTK-SLC.

På SLC:s område deltog drygt tio svenskspråkiga högstadier i konceptet, där särskilt producentförbundens ungdomsutskott engagerade sig och levererade konceptet till skolorna.

Matevenemang- och kampanjer startade höstens konsumentarbete

Öppna ekogårdar på Finska naturens dag 26.8

Den tionde Finska naturens dag hölls den 26 augusti då ekologiska gårdar inbjöds att öppna sina dörrar för allmänheten för att visa hur mat produceras enligt ekologiska metoder och hur gården bidrar till den biologiska mångfalden. Samarbetspartners som koordinerar Naturens dag på ekogårdar är jord- och skogsbruksministeriet, Luomuliitto, Pro Luomu, Biodynamiska föreningen, MTK och SLC. Huvudkoordinator för Finska naturens dag är Forststyrelsen. Årets tema var naturens hälsa och välbefinnande.

Inrikesministeriet rekommenderar allmän flaggning på Finska naturens dag, vilket innebär att Finland är det första landet i världen som flaggar för sin natur. Under dagen öppnade drygt 20 gårdar sina dörrar runt om i landet, varav fyra SLC-medlemsgårdar i Nyland.

Finländska matens dag 4.9

I år firades Finländska matens dag för femte gången. Dagen är en hyllning till den inhemska maten och alla livsmedelskedjans proffs bakom maten från jord till bord. Kampanjen aktiverades redan några veckor före festdagen och fick sin kulmen den 4 september. Finländska matens dag arrangeras av Ruokatieto, Föreningen Matinformation, som även står bakom Gott från Finland-ursprungsmärket som firade 30 år hösten 2023. SLC och många andra aktörer inom livsmedelskedjan medverkar som samarbetspartner till ursprungsmärket och festdagen. Finländska matens dag syntes bland annat som tv-reklam, i mataffärerna och på sociala medier. Svenskt kampanjinnehåll syntes genom digiannonser i Hufvudstadsbladet. I Landsbygdens Folk fanns även en helsidesannons över kampanjdagen som tack till SLC:s medlemmar. På sociala medier kan alla som vill stöda inhemsk mat uppmärksamma dagen med taggarna #FinländskaMatensDag #GottFrånFinland och även #SuomalaisenRuuanPäivä #HyvääSuomesta.

Närmatsdagen 9.9

Lördagen den 9 september ordnades Närmatsdagen för åttonde gången och 313 gårdar, trädgårdar och landsbygdsföretag runt om i Finland öppnade sina dörrar för besökare för att upptäcka den närproducerade maten och livet på gårdarna. Närmatsdagen har som mål att vara ett riktigt landsbygdsevenemang med öppna dörrar. Närmatsdagens webbplats <https://narmatsdagen.fi/> fungerar som infokanal för gårdar som medverkar men är även

plattformen där besökare och konsumenter hittar information om vilka gårdar som medverkar. Den nationella samordningen av dagsevenemanget sköts av Landsbygdsnätverket i samarbete med flera aktörer bland annat SLC.

Den 57:e Faktagaffeln

Liksom tidigare år deltog SLC i samarbetet kring statistikpublikationen Faktagaffeln, som samlar färsk, central statistik gällande Finlands matproduktion och -konsumtion. Faktagaffeln är en etablerad informationskälla för alla som är intresserade av matkedjan i Finland. 2023 års Faktagaffel utkom för 58:e gången i början av september.

Publikationen finns tillgänglig som broschyr i fickformat på finska, svenska och engelska och den finns också som en utvidgad elektronisk version. Faktagaffeln

har tagits fram av Föreningen Matinformation rf i samarbete med Agronomförbundet, Naturresursinstitutet LUKE, MTK, SLC och ProAgria Centralernas Förbund.

Skogsmarschen lyfte fram den mångsidiga skogen

Kampanjen Skogsmarsch 2023 som ordnades runt om i Finland i mitten av september uppmärksammade skogsvård, skogens mångfald och skogsägarnas roll i det finländska samhället.

Kampanjen var en gemensam satsning av MTK, SLC och skogsvårdsföreningarna.

Kampanjen, som syntes i medierna samt på sociala medier och även genom olika lokala evenemang i skogsvårdsföreningarna, uppmanar skogsägare och finländare att vistas i skogen, sköta om skogen och njuta av skogen. På kampanjens

Skogsmarschens öppningsevenemang hölls vid den ursprungliga skogsmarschens minnessten i Tusby. Från vänster skogsägare Veli-Pekka Talvela, MTK:s skogsdirektions ordförande Mikko Tirola, jord- och skogsbruksminister Sari Essayah, SLC:s skogsombudsman Anders Portin och MTK:s ordförande Juha Marttila.

Foto: Mia Wikström

webbplats <https://metsamarssi.fi> samlades material och videon om mångsidigt skogsbruk, samt om alla de sätt man kan njuta av Finlands gröna guld, skogen.

Den första Skogsmarschen ordnades år 1950, då syftet med evenemanget var att öka virkesproduktionen i privata skogar. Mer än 70 år senare har skogsbruket fortfarande en viktig roll i det finska samhället och behovet av ett mångsidigt skogsbruk har ökat.

Hur kan vi värna om vårt gröna guld? Den frågan lyfte SLC fram under Skogsmarschen genom tre videodiskussioner om den finländska skogens samhällsliga betydelse och hur skogsbruket påverkas av de tre stora drivkrafterna ekonomi, klimat och biodiversitet? I diskussionerna medverkade europaparlamentariker Nils Torvalds, skogsexpert Siv Vesterlund-Karlsson samt skogsägare och skogsombudsman Mats Holmgård under ledning av SLC:s ordförande Mats Nylund. Diskussionserien kan ses på SLC:s YouTube-kanal.

Skogsmarschen öppningsevenemang hölls den 12 september på samma plats i Tusby där Skogsmarschen 1950 startade. Vid öppningen vid Skogsmarschens minnessten närvarade jord- och skogsbruksminister Sari Essayah och gav statsmaktens hälsning för god skogsskötsel och en god framtid för skogen. Från MTK medverkade ordförande Juha Marttila och Mikko Tiirola, ordförande för MTK:s skogsfullmäktige samt från SLC skogsombudsman Anders Portin.

Även skogsägare Veli-Pekka Talvela gav skogsägarens hälsning och lyfte fram historien om Skogsmarsch-skogen.

Kommunikationsverksamheten och marknadsföring 2023

Kommunikationsverksamheten var livlig under året, som kantades av många såväl fysiska som digitala evenemang, samarbeten och kampanjer. SLC:s kommunikation arbetar i tätt och smidigt samarbete med och som ett stöd för SLC:s politiska intressebevakning.

Under året gav SLC 21 pressmeddelanden, varav flertalet även på finska, vilket genererade synlighet även i finskspråkiga media. De frågor som främst berördes i pressmeddelanden och genererade medial synlighet var livsmedelsmarknadsfrågor, inspel till regeringsprogrammet, vargfrågor samt den Naturbruksutredning som SLC beställt.

En skild medieanalys görs även över år 2023 av Meltwater, som SLC använder för medieuppföljning och distribution av pressmeddelanden. Medieanalysen hann inte färdigställas tills verksamhetsberättelsen till fullmäktiges vårmöte 2024.

Under året har SLC även gjort en del marknadsföringssatsningar bland annat genom annonser i Tidningen Folkhälsan, Tidskriften Martha och Kyrkpressen. Under året medverkade SLC genom innehållssamarbete och annonsering i Mat och dryck-bilagan som utkom med HBL inför midsommar och jul. SLC syns även i olika kataloger och guider, bland annat Lantbrukskalendern, Poliitiikan Tieto och Slow Food Fiskars Närmatskatalog. Under den 8–22 december syntes SLC tillsammans med MTK med en julannons vid jättedigiskärmen vid Tre Smeder, mitt emot Stock-

manns varuhus i centrum av Helsingfors och påminde huvudstadens konsumenter om att duka upp julbordet med inhemska smaker.

Under året sponsorerade SLC bland annat studentföreningars studenthalare och årsfester med annonser och logosynlighet.

Antalet följare på SLC:s Facebook-sida ökade med 99 under året och antalet gilla-markeringar för sidan vid slutet av året var 4 163. Under året minskade räckvidden på Facebook medan räckvidden ökade på Instagram. På Instagram-kontot @bondenbehovs ökade SLC:s följare med 107 till 2 744 följare. Både sid- och profilbesök till SLC:s Facebook-sida och Instagram-profil ökade under året. På Twitter hade SLC vid årsskiftet 1 207 följare vilket var en liten ökning på en plattform där användarnas antal överlag minskar.

SLC:s nyhetsbrev *SLC Just Nu* med aktuell information om intressebevakning, organisation och kampanjer utkom sex gånger under året.

Landsbygdens Folk

Under 2023 avhandlades många för Landsbygdens Folks läsare bekanta teman i tidningens spalter, men också en del nya. Under årets första månader offentliggjordes detaljerna på odlarnivå i den nya gemensamma jordbrukspolitiken för EU och specifikt då Finlands egen CAP-plan. Lantbrukets dåliga lönsamhet, de allt högre produktionskostnaderna inom lantbrukets samtliga sektorer, inflationen och den högre räntenivån är några av de mest centrala temahelheter som behandlats i

LF:s artiklar under året. Noteras kan också artiklar om EU-kommissionens aviserade begränsningar mot användning av glyfosat och andra växtskyddsmedel men också artiklar om hur jord- och skogsbruket kan använda sig av artificiell intelligens. Dessutom följde LF:s redaktörer också flitigt med arbetet vid livsmedelsmarknadsombudsmannens byrå.

Olika skogspolitiska initiativ från EU-håll, de rekordhöga priserna på virke och inte minst flisved samt granbarkborrens framfart i våra skogar kan noteras från skogsbrukets horisont. De nationella och internationella verkningarna av kriget i Ukraina, på så gott som alla tänkbara plan, återkom i tidningen under hela året. Finlands NATO-anslutning i början av april syntes i tidningens spalter såväl före som efter själva anslutningen. 2023 var också ett valår i Finland och riksdagsvalet, de efterföljande regeringsförhandlingarna samt regeringsbildningen hade en framträdande plats i bevakningen under våren och sommaren. Mot hösten kunde skördeläget och arbetet med statsbudgeten noteras i spalterna. Under slutet av året rapporterade LF upprepade gånger om den förskjutna stödutbetalningstidtabellen och SLC:s medlemskårs missnöje med densamma. Från SLC:s och landskapsförbundens olika möten för de förtroendevalda och medlemmarna kunde LF:s läsare räkna med en diger bevakning också under 2023.

Den digitala läsoplevelsen av Landsbygdens Folk är fungerande och flexibel, mycket tack vare den e-tidning och de mobilapplikationer vi har idag. Ifråga om digital utveckling är LF nu på i stort sett samma

nivå som de flesta dagstidningar i Norden, men den digitala utvecklingen har speciellt stor betydelse inom tidningsvärlden och därför måste den ständigt följas med. Samma sak gäller också de sociala medierna och andra sätt att nå potentiella läsare.

Chefredaktör Staffan Pehrman har under 2023 försökt höja Landsbygdens Folks profil och synlighet inom olika målgrupper, såväl hos sedan tidigare bekanta målgrupper inom jord- och skogsbruksbranschen, men också hos potentiella tidningsläsare överlag. Det här är ett slags marknadsföringsarbete som fortsätter under de kommande åren. Distributionen med Postens försämrade service och nya utdelningsrutiner har bjudit på betydande utmaningar under 2023 och ser tyvärr ut att göra det också fram över.

I maj månad genomförde Landsbygdens Folk en digital läsarundersökning och resultaten av den tillämpas såväl i det dagliga arbetet som i utvecklingen av tidningen. Distributionen med Postens försämrade service och nya utdelningsrutiner har bjudit på betydande utmaningar under 2023 och ser tyvärr ut att göra det också fram över.

Den 1 mars återvände chefredaktör Staffan Pehrman från sin föräldraledighet. Mikael Jern fungerade som tillförordnad chefredaktör under årets två första månader. Jern har tidigare arbetat som chefredaktör för Landsbygdens Folk under tidsperioden 2002–2007.

LF:s chefredaktör Staffan Pehrman presenterade tidningen Landsbygdens Folk på Tidskrift.fi-montern på Helsingfors Bokmässan i oktober 2023.

Foto: SLC

Främjande av
uthålligt skogsbruk.

www.pefc.fi

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Fredriksgatan 61 A 34
00100 Helsingfors
09 586 0460
fornamn.efternamn@slc.fi

slc.fi
www.facebook.com/SLC.fi
www.twitter.com/SLC_lantbruk
www.instagram.com/bondenbehovs